

**KWAKZALVERIJ IS NOOIT UIT TE ROEIEN:
'MUNDUS VULT DECIPI'**

een onderzoek naar instituties en wet- en regelgeving op het terrein van de
medische beroepen en opleidingen, 1940-1990

PIVOT-rapport nr. 2
Dit rapport is een gezamenlijke uitgave van de CDAZ/DIV
Ministerie van WVC
&
Rijksarchiefdienst/PIVOT
Ministerie van WVC

Het citaat in de titel van dit rapport 'Mundus vult decipi' is opgetekend uit de mond van kamerlid Van den Bosse, tijdens de mondelinge behandeling in 1864/1865 van de Wet uitoefening geneeskunst. 'Mundus vult decipi' betekent: de wereld wil bedrogen worden.

Tekst: F. van Dijk
Vormgeving: Oldenburg Zoetermeer
Illustraties: W. Küller
Druk: Zodiak-C.A.G.

CIP-GEGEVENS KONINKLIJKE BIBLIOTHEEK, DEN HAAG

Kwakzalverij

Kwakzalverij is nooit uit te roeien: 'Mundus vult decipi': onderzoek naar instituties en wet- en regelgeving op het terrein van de medische beroepen en opleidingen, 1940-1990 / [samenst. F. van Dijk; ill. W. Küller]. - Den Haag: Rijksarchiefdienst/PIVOT, Ministerie van WVC. -(PIVOT-rapporten, ISSN 0928-0448;2)

Met lit.opg.

ISBN 90-74442-02-1

Trefw.: beroepen; gezondheidszorg; wetgeving/gezondheidszorg; Nederland; overheidsbeleid

©Rijksarchiefdienst/PIVOT. Niets uit deze uitgave mag worden vervoelvoudigd en/of openbaar gemaakt door middel van druk, fotokopie, microfilm of op welke dan ook

PIVOT

Voor u ligt het rapport waarin de uitkomsten van een onderzoek, gehouden in het kader van het Project Invoering Verkorting Overbrengingstermijn (PIVOT), zijn weergegeven. PIVOT is een projectorganisatie, die in mei 1991 door de Algemeen Rijksarchivaris, namens de minister van WVC belast met het beheer van de overgedragen archieven van de rijksorganen, in het leven is geroepen. De aanleiding daarvoor is de (voorgenomen) verkorting van de overbrengingstermijn in de nieuwe archiefwet van vijftig naar twintig jaar. Vanuit het oogpunt van de democratisering van het openbaar bestuur moet deze termijnverkorting positief worden beoordeeld, want eerder overgedragen archieven worden ook eerder openbaar en toegankelijk voor het publiek. Voor de Nederlandse archiefdiensten betekent de verkorting echter dat, wanneer er geen maatregelen worden genomen, zij overstroomd zouden worden met archiefmateriaal. De neerslag van dertig jaar overheids-handelen zou immers bij de invoering de nieuwe wet ineens moeten worden overgebracht naar de depots van de Rijksarchiefdienst. Voor de centrale rijksorganen wordt de omvang van deze stroom geschat op ongeveer 500 strekkende kilometer archief over de periode 1943-1973, en over de periode 1973-1990 op nog eens eenzelfde hoeveelheid. Omdat een dergelijke hoeveelheid archiefmateriaal niet beheersbaar en hanteerbaar is, en de opslag ervan te kostbaar, zal in het kader van PIVOT de Rijksarchiefdienst samen met de verschillende Hoge Colleges van Staat en de ministeries maatregelen treffen om deze vloed te kanaliseren.

Bij het uitvoeren van deze inhaaloperatie moeten tevens reeds bestaande problemen bij de archiefzorg van de rijksoverheid in versneld tempo worden opgelost. Al onder de oude wet zijn grote achterstanden geconstateerd in het selecteren van naorlogs archiefmateriaal en overbrengen van archief van vóór 1940 naar de Rijksarchiefdienst. In inspectierapporten van deze dienst was daar al op gewezen, maar door het rapport 'Archiefbeheer en -behoud bij het Rijk' van de Algemene Rekenkamer uit 1988 is dit probleem pas in zijn volle omvang tot politiek Den Haag doorgedrongen.

PIVOT is mogelijk geworden door de inzet van extra financiële middelen die de minister van WVC heeft toegezegd: fl. 17 miljoen over een periode van tien jaar, de geschatte looptijd van het project. Daarnaast zullen de ministeries en de Hoge Colleges van Staat, zelf immers verantwoordelijk voor selectie en overdracht van hun archieven, elk eigen middelen inzetten om de operatie mogelijk te maken. Afspraken daarover worden vastgelegd in convenanten, die de verschillende secretarissen-generaal of vertegenwoordigers van de Hoge Collegese van Staat met de Algemene Rijksarchivaris al hebben gesloten of nog zullen sluiten.

Selectie en bewerking van archieven

Om de hierboven beschreven papiervloed op een verantwoorde manier te kunnen beperken heeft PIVOT een nieuw selectie-instrument te ontwerpen. Wat moet worden vernietigd, en wat 'voor de eeuwigheid' door de Rijksarchiefdienst bewaard? De tot nu toe gehanteerde selectiemethoden zijn voor een operatie van deze omvang niet toegankelijk, in de eerste plaats omdat zij te arbeidsintensief en

dus te kostbaar zijn en in de tweede plaats omdat de basis van de tot nu toe gevoerde selectie niet altijd duidelijk geformuleerd was.

Bij de selectie tot nu toe werden als criteria gebruikt: de inhoudelijke of informatieve waarde van documenten en de plaats, die zij innemen in een geheel van een dossier, een archief of verzameling archieven. PIVOT hanteert als uitgangspunt, dat de informatieve waarde van een document (zowel op papier als op andere informatiedragers) nauwelijks objectief te bepalen is, want de informatiewaarde varieert per persoon, afhankelijk van de gehanteerde vraagstelling. De selectie moet uitgevoerd worden vanuit het gezichtspunt van het overheidsorgaan of de organen, die deze documenten in het kader van hun taak en het daaruit voortvloeiende handelen hebben ontvangen of geproduceerd. Niet de informatiewaarde van documenten vormt het uitgangspunt, maar de waardebepaling van taken van overheidsorganisaties. Het doel van de selectie moet ons inziens zijn: het mogelijk maken van de reconstructie van dit overheidshandelen op hoofdlijnen. Wanneer het geselecteerde archiefmateriaal die hoofdlijnen weerspiegelt, is de selectie naar onze mening geslaagd.

Anders gezegd, PIVOT draait de vroeger gehanteerde methode *archief (al dan niet geselecteerd) wordt gesignaleerd en aangeboden voor overname*, dus gericht op acquisitie, om: we gaan nu op basis van wet-en regelgeving en andere bestuurlijk-organisatorische bronnen na welke handelingen overheidsorganen verrichten, dus wat voor neerslag zou er **moeten** zijn, en brengen deze in kaart om de selectie over het gehele taakveld te kunnen uitvoeren.

PIVOT acht het dus niet langer wenselijk de archiefstukken zelf te selecteren. Geselecteerd moeten worden de handelingen van de overheid zelf, met andere woorden, niet het archiefstuk, maar de context en grondslag van het archiefstuk wordt gewaardeerd.

Uiteindelijk zal PIVOT de overdracht van het geselecteerde materiaal naar de depots van de Rijksarchiefdienst begeleiden. De rijksorganen zijn zelf verantwoordelijk voor de fysieke selectie en bewerking, die de archieven en andere gegevensverzamelingen moeten ondergaan om ze geschikt te maken voor overdracht. Zonodig zal PIVOT daarbij een adviserende rol spelen, bijvoorbeeld door het opstellen van een bewerkingsplan. Richtsnoer voor de bewerking na het institutioneel onderzoek en de institutionele selectie vormen de door de Permanente Commissie Documentaire Informatieverzorging (PCDIN) in september 1991 aanvaarde 'Normen voor goede en geordende staat'.

Institutioneel onderzoek

Om het voor de selectie noodzakelijke inzicht te krijgen in het handelen van de overheidsorganen is PIVOT in eerste instantie institutionele onderzoeken gestart bij de verschillende ministeries. De onderzoekers worden ingezet door PIVOT zelf en door de verschillende ministeries. Zij zullen tezamen ongeveer 150 onderzoeksgebieden of beleidsterreinen voor hun rekening nemen, die globaal samenvallen met de huidige directoraten-generaal, of wanneer deze te groot zijn, delen daarvan. De onderzoeksperiode verschilt per beleidsterrein, maar bestrijkt in het algemeen de jaren 1940-1990.

medewerkers van enkele departementen ontworpen model gebruikt, het Logisch Model Institutioneel Onderzoek (LMIO). In het LMIO worden de te gebruiken begrippen en de te volgen onderzoeksmethode beschreven. Een aantal belangrijke begrippen zijn 'actor' en 'handeling'. Actoren zijn instellingen, binnen of buiten de rijksoverheid, die handelingen verrichten op een bepaald beleidsterrein. Op het beleidsterrein 'zorg voor oorlogsgetroffenen' zijn de actoren bijvoorbeeld de minister, en namens hem de betreffende directie op het departement van WVC, zelfstandige organen zoals de Buitengewone Pensioenraad en Uitkeringsraad, maar ook particuliere organisaties zoals de Stichting Joods Maatschappelijk Werk, het Nederlands Auschwitz Comité. Omdat de PIVOT-onderzoeken zich alleen uitstrekken tot handelingen van de rijksoverheidsorganen, worden de handelingen van de actoren daarbuiten niet nader onderzocht. Wel is het voor de beeldvorming van het geheel belangrijk ook deze actoren te signaleren, omdat zij een rol kunnen spelen in het werkproces van de rijksoverheidsorganen. Zo adviseren verschillende belangenorganisaties de minister bij het opstellen van wetgeving op dit gebied en adviseerde de Stichting Joods Maatschappelijk Werk de Uitkeringsraad bij het toekennen van uitkeringen.

Handelingen zijn de eenheden, waarin de werkzaamheden van overheidsorganen, verricht in het kader van de hun toegemeten taak, in de PIVOT-rapporten worden beschreven. Voorbeelden van handelingen op het beleidsterrein 'Staatstoezicht op de Volksgezondheid' zijn 'toezicht houden op de handhaving van de wettelijke voorschriften op het gebied van de volksgezondheid' en 'uitbrengen van adviezen op het gebied van de volksgezondheid aan de minister van WVC.' Op het beleidsterrein 'Toezicht op de medische beroepen en opleidingen' zijn voorbeelden van handelingen 'het ontwerpen van AMVB's', 'het opstellen van ministeriële regelingen' en 'beschikken op verzoeken om erkenning van opleidingen'.

Als bronnen voor de beschrijving van deze handelingen gebruiken de onderzoekers de in de onderzoeksperiode vigerende wet- en regelgeving, interne instructies, administratieve handleidingen, organisatie-rapporten, instellingsbeschikkingen van departementsafdelingen, commissies en andere organisatie-onderdelen. Tenslotte bestuderen zij literatuur betreffende het beleidsterrein en interviewen zij (voormalige) ambtenaren en andere deskundigen die werkzaam zijn of waren binnen het beleidsterrein.

De beschreven handelingen worden gekarakteriseerd naar status en plaats in het geheel van handelingen en in het beleidsvormingsproces. Is een handeling beleidsvoorbereidend, vaststellend, evaluerend of uitvoerend? Deze karakterisering is een belangrijk hulpmiddel bij de latere selectie, maar kan en mag niet als een absoluut criterium voor bewaren dan wel vernietigen van de neerslag van die handeling worden gebruikt. Zo zal de karakterisering 'beleidsuitvoerend' van een handeling niet altijd automatisch leiden tot het adagium 'vernietigen'. Per ministerie en per beleidsterrein zal, in overleg met de betreffende instelling(en), aan de hand van de PIVOT-rapporten moeten worden gezien, welke archieven en andere gegevensverzamelingen moeten worden geselecteerd voor 'de eeuwigheid'. Dit rapport vormt daarmee tevens het handvat voor de acties na de selectie, de bewerking door de overheidsorganen van het geselecteerde bestand en de uiteindelijke overdracht aan de Rijksarchiefdienst.

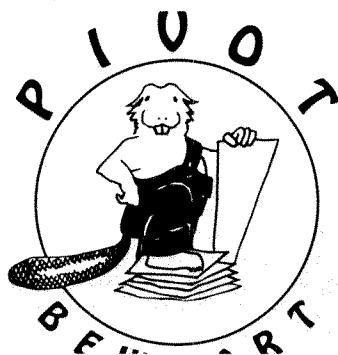
Inspectie Nieuwe Stijl.

Wanneer de inhaaloperatie eenmaal voltooid is, zijn we er nog niet. In de toekomst moet worden voorkomen, dat nieuwe achterstanden ontstaan bij selectie en overdracht van archieven en andere informatieverzamelingen. Daarbij kunnen de PIVOT- onderzoeksresultaten een belangrijke rol spelen. Wanneer eenmaal inzicht is verkregen in de processen binnen de overheidsorganisatie en bepaald is, welke neerslag van welke handelingen voorgoed bewaard moet blijven en welke niet, zal men daar voortaan al bij de vorming en het beheer van archieven rekening mee kunnen houden. Met de binnen PIVOT opgedane ervaring zullen wij dus adviezen kunnen geven over de toekomstige inrichting van de informatievoorziening bij de betreffende overheidsinstellingen. Dit betekent een wat andere invulling van de aloude inspectietaak, die aan de Algemene Rijksarchivaris is opgedragen krachtens de Archiefwet, artikel 19 ('De algemene rijksarchivaris oefent toezicht uit op de zorg voor de archiefbescheiden van de rijksorganen'). De Inspectie Nieuwe Stijl (INS), die momenteel door ons wordt opgezet, zal zich naast het al bestaande toezicht op de (materiële) kwaliteit van het archiefbeheer bij rijksoverheidsorganen, meer gaan richten op het adviseren ten aanzien van de organisatie van het gegevensbeheer. Zo kan in samenwerking met de betreffende organen worden voorkomen, dat zich in de toekomst nieuwe, onbeheersbare stuwmeren van archief en andere gegevensverzamelingen zullen vormen.

Volumevermindering archieven en vergroting opslagcapaciteit

Ook op deze terreinen onderzoekt PIVOT de mogelijkheden. Volumevermindering kan voor bepaalde archieven worden bereikt door middel van substitutie: het overzetten van de informatie op een andere drager, bijvoorbeeld microfilm, microfiches, in de toekomst wellicht beeldplaat. Uitbreiding van de opslagcapaciteit van bestaande depots kan worden bereikt door de installatie van verrijdbare stellingen (compactus).

Gewapend met de opgedane ervaring zal PIVOT ook over deze kwesties de rijksorganen kunnen adviseren, die daarmee dan bij het moderne gegevensbeheer weer hun voordeel kunnen doen.

Inhoudsopgave

1	Verantwoording	1
2	Rijksoverheid en volksgezondheid	3
2.1	Periode tot 1940	3
2.2	Periode 1940-1990	5
3	Rijksoverheid en medische beroepen en opleidingen	9
3.1	Staatsbemoeienis in verleden en heden	9
3.1.1	wetgevend	9
3.1.2	financieel	16
3.2	Actoren op het beleidsterrein	16
4	De relevante actoren en hun handelingen	21
4.1	De minister	23
4.2	Overige actoren	37
5	Samenvatting en conclusies	41
6	Bijlage	47
	Geraadpleegde literatuur	69
	PIVOT-publicaties	70

Dit rapport is het resultaat van afspraken, opgenomen in het convenant dat in 1991 afgesloten is tussen de secretaris-generaal van het ministerie van Welzijn, Volksgezondheid en Cultuur (WVC) en de Algemene Rijksarchivaris. Tot de afspraken behoort o.a. het verrichten van een institutioneel onderzoek naar de taakontwikkeling en de daaraan gekoppelde organisatorische ontwikkeling van het ministerie (en taakvoorgangers) in de periode na 1940.

Het doel van dit rapport is een instrument te bieden dat leidt tot het formuleren van selectiecriteria t.a.v. de handelingen, - op basis van wet- en regelgeving- van de minister van WVC en taakvoorgangers en andere actoren op het beleidsterrein medische beroepen en opleidingen over de periode 1940-1990.

Traditioneel vindt selectie van archiefstukken plaats aan de hand van de inhoud van het archiefstuk of dossier. Dat deze selectiemethode binnen de rijksadministratie nog nauwelijks uitvoerbaar is, wordt geïllustreerd door de achterstanden in te selecteren archiefbestanden waarvan de schattingen variëren van 600 tot 1200 strekkende kilometer. Naast dit bezwaar van praktische aard is er ook een principiële bezwaar tegen de huidige selectiemethode, n.l. het subjectieve karakter van de selectiekeuze. De huidige selectiecriteria zijn het resultaat van een subjectieve beoordeling van de informatiewaarde van het archiefstuk of dossier. Selectie van handelingen (*werkzaamheden*) van de overheid, i.p.v. selectie van archiefstukken geproduceerd door die overheid, leidt tot maximaal geobjectiverde subjectieve criteria. Het bij WVC gevormde archief is de neerslag van de handelingen van of namens de minister van WVC, waarbij het archiefstuk als neerslag van het handelen kan worden gezien.

Naast de selectie van handelingen, kunnen ook overheidsorganen aangewezen worden als convergentiepunt of condensatiepunt. Onder convergentiepunt wordt verstaan: een organisatie waar verschillende besluitvormingstrajecten convergeren of samenkomen. Onder condensatiepunt wordt verstaan: dat orgaan waarvan de neerslag van het handelen meer bevat dan alleen het eigen aandeel in de beleidsvorming. Deze centrale gegevenspunten, zoals commissies of raden, kunnen als *gegevensverzamelaars* geselecteerd worden als *te bewaren*.

De keuze voor de wet- en regelgeving als bron voor het in kaart brengen van de handelingen ligt voor wat vooral dit ministerie betreft voor de hand: het beleid wordt grotendeels vastgelegd in wetten, algemene maatregelen van bestuur, koninklijke besluiten en ministeriële regelingen.

Naast handelingen van WVC zijn op basis van wet- en regelgeving ook handelingen van andere archiefvormers, zoals commissies en raden onderwerp van onderzoek.

De keuze voor de periode 1940-1990 is ingegeven door de huidige overbrengings-termijn van 50 jaar en de -onder voorbehoud- toekomstige termijn van 20 jaar.

Het taakgebied volksgezondheid kan verdeeld worden, analoog aan de organisatie-structuur -anno 1990- van het directoraat-generaal van de Volksgezondheid op

het ministerie van WVC, in vier beleidsterreinen:

1. gezondheidsbescherming;
2. structuur en financiering
 - planning en bouw
 - tarieven
 - bekostiging en verzekering;
3. algemene gezondheidszorg;
4. medische beroepen en opleidingen.

In andere rapportages zullen de eerste drie genoemde beleidsterreinen en het Staatstoezicht op de Volksgezondheid belicht worden.

Het Rijksinstituut voor Volksgezondheid en Milieuhygiëne zal eerst na afsluiting van een gezamenlijk convenant tussen het ministerie van Volkshuisvesting, Ruimtelijke Ordening en Milieubeheer, het ministerie van WVC en de Rijksarchiefdienst object van onderzoek worden.

Dit rapport is als volgt ingedeeld: hoofdstuk 1 bevat de verantwoording; hoofdstuk 2 behandelt de bemoeienis van de rijksoverheid met de volksgezondheid in verleden en heden; hoofdstuk 3 behandelt de bemoeienis van de overheid met de medische beroepen en opleidingen in verleden en heden, geeft kort de strekking van de vigerende wetgeving weer en geeft een beeld van de belanghebbenden op het beleidsterrein; hoofdstuk 4 geeft de handelingen van de minister van WVC en andere actoren op basis van de relevante wet- en regelgeving en een typering van die handelingen en ook de werkmethode komt aan bod; en hoofdstuk 5 vat het rapport samen en geeft conclusies.

De overheid heeft met de beroepenwetgeving, vanaf 1865, een zekere kwaliteit in de medische beroepsuitoefening willen garanderen, met uitsluiting (en strafbaarstelling) van de niet-gelegaliseerde beroepsbeoefenaren. Met de nieuwe beroepenwet (in behandeling bij de Tweede Kamer, anno 1992) creëert de overheid een erkende medische beroepsgroep, zonder uitsluiting (en strafbaarstelling) van de niet-gelegaliseerden.

Voor de kritische kanttekeningen die bij de concept-versie van dit rapport zijn geplaatst door mr. H. R. G. Veldkamp, oud-directeur van de voormalige directie Gezondheidsberoepen- en Opleidingen, ben ik zeer erkentelijk.

Het navolgende historisch overzicht van de overheidsbemoeienis met de volksgezondheid heeft geenszins de pretentie compleet te zijn. Er is veel literatuur over dit onderwerp verschenen, waarvan een beperkt deel is opgenomen in de literatuuropgave elders in dit rapport.

2.1 Periode tot 1940

Tot in de 19e eeuw is er van een uitgekristalliseerd stelsel van gezondheidszorg geen sprake. De zorg voor zieken heeft primair binnen de familie plaats. Institutionele zorgverlening bestaat er alleen voor de allerarmsten. De omgang met zieken heeft overwegend een passief karakter: verzorging en verpleging staan voorop.

De overheid bemoeit zich tot het einde van de 18e eeuw nauwelijks met de volksgezondheid. De bemoeienis blijft beperkt tot een aantal plaatselijke regelingen. Toezicht vanuit de gewesten of de Staten-Generaal is er nauwelijks.

In de periode 1795-1806, de tijd van de Bataafse Republiek, bemoeit de centrale overheid zich voor het eerst met de volksgezondheid. De centralisatie van het overheidsbestuur leidt tot de komst van een 'Agentschap van Nationale Opvoeding', waaronder begrepen is de Geneeskundige Staatsregeling, de vorming der nationale zeden en de bevordering van het openbaar onderwijs en van de kunsten en wetenschappen. Vanaf deze tijd is er continu een organisatie binnen de centrale overheid die tot taak heeft algemene regels vast te stellen omtrent de volksgezondheid en het toezicht hierop. Zo wordt er in 1804 een stelsel van departementale (in 1818 omgedoopt in *provinciale*) en plaatselijke commissies van *geneeskundig onderzoek en toevoorsigt* gevormd. Deze verordening wordt wel gezien als de grondslag van de wetgeving betreffende het staatstoezicht op de volksgezondheid.

Na de Franse overheersing neemt de centrale overheid -het departement van Binnenlandse Zaken- in eerste instantie weinig initiatieven op het gebied van de volksgezondheid. Het stelsel van commissies blijft, bij de wet van 1818, bestaan. Het departement geeft de commissies in die periode echter weinig steun.

In de loop van de negentiende eeuw stijgt de sociale nood onder de bevolking. Armoede, honger, ziekte en sterfte zijn het gevolg. Voor de centrale overheid is dit een teken om uiteindelijk opnieuw in actie te komen. De zorg voor de volksgezondheidsaangelegenheden, inclusief bepaalde taken op het gebied van het toezicht, wordt in eerste instantie bij de gemeenten gelegd. De Gemeentewet van 1851 is hier een voorbeeld van. De gemeentebesturen laten het er echter bij zitten. Intussen neemt de kritiek op de Geneeskundige Staatsregeling, inclusief het stelsel van commissies, toe. Vooral de geneeskundigen zelf, sinds 1849 verenigd in de Nederlandsche Maatschappij tot bevordering der Geneeskunst, streven naar herziening van de Geneeskundige Staatsregeling en verbetering van de geneeskundige opleiding.

Vanaf 1848 worden initiatieven ontplooid die uiteindelijk in 1865 leiden tot vier geneeskundige wetten van de hand van Thorbecke, de minister van Binnenlandse Zaken. Opleiding en beroepsuitoefening worden geregeld in drie van de vier wetten; de vierde wet regelt het Geneeskundig Staatstoezicht.

De gemeenten blijven nog een belangrijke rol spelen op het terrein van de volksgezondheid. Zij blijven verantwoordelijk voor het maken van verordeningen en het nemen van maatregelen.

In de tweede helft van de 19e eeuw vragen de ontwikkelingen in de geneeskunde (narcose, antiseptis) echter om specifieke werkplekken. Er ontstaan ziekenhuizen waar de nodige apparatuur en hulpverlening begint in toenemende mate in organisatorisch verband plaats te hebben.

Rond 1900 probeert de centrale overheid de gezondheidssituatie in Nederland verder te verbeteren door middel van wetgeving op het gebied van sociale verzekering (Ongevallenwet 1901, Ziektewet 1913) en volkshuisvesting (Woningwet 1901). Tevens wordt, in de strijd tegen allerlei besmettelijke ziekten, geïnvesteerd in technisch-hygiënische voorzieningen. Dit leidt onder andere tot de oprichting van het Centraal Laboratorium voor de Volksgezondheid (1909; later: Rijksinstituut voor de Volksgezondheid), het Rijksinstituut voor de Drinkwatervoorziening (1913) en het Rijksinstituut voor Pharmaco-therapie (1920; later: Rijksinstituut voor Geneesmiddelenonderzoek).

Particulier initiatief leidt in dezelfde periode tot de oprichting van kruisverenigingen, vrijwillige ziekenfondsen, ziekenhuizen, inrichtingen, consultatiebureaus en verenigingen en fondsen ter bestrijding van volksziekten. Zowel op het gebied van de curatieve als de preventieve gezondheidszorg wordt in deze jaren aanzienlijke vooruitgang geboekt.

De subsidiëring van de tuberculosebestrijding vormt het begin van een beleid waarbij de centrale overheid maatschappelijke organisaties ook stimuleert bepaalde taken uit te voeren. Tegelijkertijd formuleert de centrale overheid kwaliteitseisen in de subsidievoorwaarden en houdt deze toezicht op de handhaving van de kwaliteit.

Tot 1910 heeft volksgezondheid binnen het departement van Binnenlandse Zaken geen *eigen* afdeling. In 1910 komt hierin verandering. In dat jaar wordt de afdeling Volksgezondheid en Armeezorg ingesteld. Volksgezondheid wordt in die jaren (nog) gezien als belangrijk onderdeel in de armoedebestrijding.

In 1918 wordt de band verbroken. Volksgezondheid verhuist naar het nieuwe departement van Arbeid. Volksgezondheid hangt volgens het kabinet nauw samen met de zorg voor de arbeidersbelangen.

In de Gezondheidswet van 1919 introduceert minister Aalberse, van Arbeid, een voor volksgezondheid nieuwe functie: directeur-generaal.

Tussen 1931 en 1933 valt volksgezondheid weer onder Binnenlandse Zaken. Met de oprichting van het departement van Sociale Zaken, in 1933, verhuist volksgezondheid opnieuw. En opnieuw vallen zaken betreffende sociale aangelegenheden en volksgezondheid onder één minister. De jaren '30 laten een terughoudend overheidsoptreden zien op het gebied van de volksgezondheid. De economische

crisis en de activiteiten op basis van particulier initiatief zijn hier debet aan.

2.2 Periode 1940-1990

In 1941 wordt de jarenlange politieke strijd over een regeling inzake verzekering tegen ziektekosten middels het zogenaamde Ziekenfondsenbesluit afgesloten.

Na de oorlog staan twee vragen centraal, te weten:

1. hoe moet de volksgezondheid georganiseerd worden;
2. hoe moet de volksgezondheid gefinancierd worden.

In de beginperiode staat de eerste vraag centraal. De nieuwe Gezondheidswet in 1956 maakt een (voorlopig) einde aan de discussie. De Gezondheidswet vormt de basis voor de activiteiten van de Centrale Raad voor de Volksgezondheid, de Provinciale Raden voor de Volksgezondheid (beide zijn nieuw), de Gezondheidsraad en het Staatstoezicht op de Volksgezondheid. Voor de laatste organisatie verandert er, in vergelijking met de Gezondheidswet van 1919, weinig.

De tweede vraag wordt uiteindelijk in de jaren '60 beantwoord met de Ziekenfondswet (1964) en de Algemene Wet Bijzondere Ziektekosten (1967). De langdurige discussie over de verplichte ziekenfondsverzekering die aan het begin van deze eeuw is begonnen, wordt hiermee afgesloten. Deze verzekeringswetgeving stelt de financiering van de volksgezondheid zeker. Een enorme uitbreiding van de ziekenhuissector, inclusief de specialistische zorg, is het gevolg.

In 1951 wordt het toenemend belang van de volksgezondheid in de naam van het verantwoordelijke ministerie tot uitdrukking gebracht: het ministerie wordt omgedoopt in Sociale Zaken en Volksgezondheid.

In de jaren '60 streeft de centrale overheid naar een krachtiger departementale organisatie die het beleid op het terrein van de volksgezondheid, waar inmiddels vele instellingen, raden en colleges functioneren, moet integreren en coördineren. In het jaar 1964 worden er twee nieuwe directies ingesteld, te weten Gezondheidszorg en Gezondheidsbescherming. Aanleiding is de uitbreiding van het terrein van de volksgezondheid met zaken als milieu en internationale kwesties (EEG en Wereldgezondheidsorganisatie) en de opkomende professionalisering en specialisatie. Tussen 1966 en 1968 worden beide directies opgewaardeerd tot directoraat-generaal.

In de jaren '60 wordt -zoals hiervoor al was te zien- meer aandacht besteed aan de gezondheidsbescherming. Binnen deze sector verschuift het accent van bescherming van de burgers tegen schadelijke producten en stoffen naar milieu. Dit resulteert onder andere in wetgeving op het terrein van de kernenergie (1963) en oppervlaktewater (1969).

In het begin van dit decennium komt er verandering in de situatie van krapte die het beeld vanaf 1945 heeft bepaald. De sterke economische vooruitgang -het nationale inkomen stijgt met gemiddeld rond 5 procent per jaar- maakt in de ogen van de politiek een verdere beheersing van het stelsel overbodig.

De toenemende aandacht voor de gezondheidsbescherming leidt in 1971 tot de instelling van het nieuwe ministerie van Volksgezondheid en Milieuhygiëne. Volgens de toenmalige premier, Biesheuvel, is een meer gerichte aanpak van het beleid op beide terreinen van groot belang.

De ontwikkelingen in de jaren '70 zijn voor een belangrijk deel een uitvloeisel van de Volksgezondheidsnota 1966. In de late jaren '60 bestaat er namelijk de wens te komen tot een meer programmatische aanpak van de volksgezondheid. Het zogenaamde structuurbeleid in de jaren '70 is het gevolg van deze wens. Het eerste resultaat vormen de plannings- en financieringswetten, waarmee een doelmatiger opzet van de gezondheidszorgvoorzieningen wordt beoogt (Wet Ziekenhuisvoorzieningen, 1971).

De roep om meer sturing in de gezondheidszorg leidt in 1974 tot de Structuurnota Gezondheidszorg 1974. Hierin wordt een drietal wetgevingsprojecten aangekondigd:

- een planningswet voor de hele sector (Wet Voorzieningen Gezondheidszorg);
- een tarievenwet voor de hele sector (Wet Tarieven Gezondheidszorg);
- integratie van de verzekeringen (Ziekenfondswet-Algemene Wet Bijzondere Ziektekosten (AWBZ) en de particuliere verzekeringen) in één volksverzekering.

De uitvoering van de plannen leidt tot een uitgebreid wetgevingsprogramma, dat een grotere invloed van het departement op het gebied van de gezondheidszorg tot gevolg heeft.

Al snel komt het wetgevingsprogramma in het teken van de kostenbeheersing te staan. In de jaren '80 staat die kostenbeheersing hoog in het vaandel van de verschillende kabinetten. Dit gebeurt mede op basis van bestaande wetgeving die daar in oorsprong niet (altijd) voor bedoeld is.

Het zorginhoudelijke beleid -het beleid ten aanzien van de kwalitatieve aspecten van de gezondheidszorg, zoals de kwaliteit van de zorgvoorzieningen en de opleidingen- krijgt in deze jaren minder aandacht.

In 1982 wordt milieuhygiëne ondergebracht in het nieuwe ministerie van Volkshuisvesting, Ruimtelijke Ordening en Milieubeheer; volksgezondheid wordt ondergebracht in het ministerie van Welzijn, Volksgezondheid en Cultuur. Eén van de argumenten voor de laatstgenoemde samenvoeging is geweest de samenhang tussen gezondheidszorg en maatschappelijke dienstverlening.

In de tweede helft van de jaren '80 bestaat er behoefte aan een nieuw fundament voor het beleid. De instelling van de commissie-Dekker is hiervan het eerste resultaat. De uitkomst van het werk van deze commissie is: *meer markt, minder overheid*. De gezondheidszorg blijkt niet te kunnen worden beheerst via overheidsplanning; versterking van de marktwerking wordt door de commissie als alternatief gezien.

In 1983 wordt in de Grondwet een artikel opgenomen dat een inspanningsverplichting van de overheid ten aanzien van de volksgezondheid bevat: *De overheid treft maatregelen ter bevordering van de volksgezondheid*.

Afrondend kan worden gezegd dat de centrale overheid anno 1990 op het terrein van de volksgezondheid nog altijd een besturingsrol heeft. Dat wil zeggen: de overheid geeft richting aan en beheerst de structuren en processen op het gebied van de volksgezondheid. De zorgverlenersrol, de andere rol van de overheid op het terrein van de volksgezondheid, is voor een belangrijk gedeelte in handen van het particulier initiatief. Deze rol kan worden gezien als het geheel van activiteiten op het gebied van de dienstverlening, ondersteuning en zorg aan individuen, speciale categorieën of aan collectiviteiten. De zorgverlening is hierbij te zien als het object van besturing.

De begroting 1992 van het ministerie van WVC, primair verantwoordelijk voor het beleid inzake de volksgezondheid in Nederland, geeft als kermtaak van het ministerie: *Het welbevinden van de bevolking in Nederland*. Als kerntaken van het directoraat-generaal Volksgezondheid worden genoemd:

- het beoordelen van de staat van de volksgezondheid en van het zorgsysteem en het ontwikkelen van volksgezondheidsbeleid met als doel het bevorderen van de volksgezondheid;
- het realiseren van een toegankelijke, effectieve en doelmatige collectieve preventie, waaronder gezondheidsbevordering en preventie van ziekten;
- het bevorderen van een (genezend en verzorgend) zorgsysteem dat toegankelijk is, effectief en doelmatig en gebaseerd op solidariteit. Speciale aandacht vragen thans de omgeving van de algemene financiële beleid van de zorgsector, de inrichting van het verzekeringsstelsel, de marktordering, de prijsvorming en de arbeidsvoorwaarden, als ook de kwaliteit;
- het versterken van de gezondheidsbescherming betreft preventiebeleid, gericht op enerzijds de consument in het algemeen, anderzijds de consument/patiënt die gebruik maakt van het zorgsysteem. Het gaat hier in het bijzonder om de kwaliteit van voeding, de veiligheid van producten, het alcohol-, drug-, en tabaksbeleid, alsmede de geneesmiddelenvoorziening en medische hulpmiddelen en de registratie ervan;
- voor elk van de genoemde taken geldt dat speciaal aandacht wordt besteed aan de relatie tot de voortschrijdende Europese regelgeving en ontwikkelingen in internationaal verband in het algemeen. Voor elk van de taken geldt dat ook aan de ethische en juridische implicaties van het beleid bijzondere aandacht dient te worden besteed.

Overigens zij nog opgemerkt dat het belang van de gezondheidszorg geïllustreerd wordt door het feit dat er anno 1990 zeker 400.000 mensen in die bedrijfstak werkzaam zijn.

3.1 Staatsbemoeyenis in verleden en heden

Het optreden van de overheid blijft in de negentiende eeuw hoofdzakelijk beperkt tot twee terreinen, namelijk de bescherming van de volksgezondheid en het toezicht op de kwaliteit van de gezondheidszorg. In het licht van de laatstgenoemde bemoeyenis moet de overheidsbemoeyenis met de medische beroepen en opleidingen worden gezien.

De staatsbemoeyenis met de medische beroepen en opleidingen is van tweërlei aard: wetgevend en financieel.

3.1.1 wetgevend

Tijdens het uitbreken van de Franse Revolutie berust de geneeskundige verzorging deels bij universitair opgeleidenen -doctores- en deels bij plattelands- en stadsheelmeesters alsmede vroedmeesters, deze allen met een beperkte opleiding en geringe bevoegdheden welke bovendien beperkt worden tot de woonplaats. Omdat de overheid zich op het punt van het toezicht terughoudend betoont, houdt men zich niet altijd aan de grenzen van zijn bevoegdheid en bekwaamheid en kan de kwakzalverij in allerlei vormen hoogtij vieren.

De doctores zijn verenigd in collegia, plaatselijke organisaties van academisch gevormde beroepsbeoefenaren; de heel- en vroedmeesters in gilden. Deze collegia en gilden hebben, naast de belangenbehartiging van de leden, een belangrijke bijdrage geleverd aan de verbetering van het peil van de beroepsuitoefening. Door het verdwijnen van de gilden door de Franse Revolutie moet een oplossing worden gevonden voor de daardoor weggevallen opleidings- en toezichtsactiviteiten. Ook neigt de centrale overheid naar het treffen van landelijke regelingen. De eerste landelijke regeling met betrekking tot de oefening van de geneeskunst komt tot stand in 1804, waarbij commissies van *geneeskundig onderzoek en toezicht* worden ingesteld. Bij wet van 1818 worden deze commissies gehandhaafd. Hun taak is: het examineren van niet-academisch opgeleide beroepsbeoefenaren, het beoordelen van de bekwaamheid van andere beroepsbeoefenaren, het houden van toezicht op de wijze van praktijkuitoefening en bovendien toezicht op de volksgezondheid, in het bijzonder op het optreden van besmettelijke ziekten. De periode tot 1865 wordt gekenmerkt door pogingen de regeling van 1818 te verbeteren: het onderwijs wordt gebrekkig geacht, de commissies doen te weinig en het toezicht is onvoldoende.

In 1865 komen, na veel touwtrekken, vier wetten tot stand waarvan de ontwerpen van de hand van Thorbecke zijn:

- Wet van 1 juni 1865, Stb. 58, tot regeling van het geneeskundig staatstoezicht;
- Wet van 1 juni 1865, Stb. 59, inzake bevoegdheid van geneeskundige, apotheker en vroedvrouw;
- Wet van 1 juni 1865, Stb. 60, regelende de uitoefening van de geneeskunst;

- Wet van 1 juni 1865, Stb. 61, regelende de uitoefening van de artsnijbereidkuns.

Binnen het kader van de wetten van 1865 en de andere wetten is de rol van de wetgever tegenover de beroepen in de gezondheidszorg lange tijd in veel opzichten beperkt gebleven tot het stellen van deskundigheidseisen, waarbij degenen die aan deze eisen voldoen, met uitsluiting van anderen de bevoegdheid verkregen het betrokken beroep uit te oefenen of de titel te voeren die van een bepaalde deskundigheid blijkt geeft.

Bemoeienis met de wijze waarop het beroep wordt uitgeoefend en met medisch handelen als zodanig komt aanvankelijk nauwelijks voor, behoudens dat het Staatstoezicht op de Volksgezondheid mede tot taak heeft het opsporen van gedragingen in strijd met de volksgezondheidswetten. Het organiseren van toezicht op de uitoefening van de praktijk wordt als een zaak van de beroepsbeoefenaren zelf beschouwd. Wegens de beperkte mogelijkheden voor die particuliere organisaties effectief op te treden, blijkt een wettelijk tuchtrecht noodzakelijk om ook te kunnen optreden tegen hen die geen lid van deze organisaties zijn of degene die de bevoegdheid tot uitoefening van geneeskunst, tandheelkunst of artsnijbereidkuns zou moeten worden ontzegd.

Deze terughoudendheid van de wetgever betekent overigens niet dat de beroepsbeoefenaren ongestoord hun gang kunnen gaan. Ook voor hen gelden, naast het tuchtrecht, de regels van het gewone recht. Bij verwijtbaar tekortschieten in zorg kunnen zij civielrechtelijk en soms strafrechtelijk worden aangesproken. Allerlei samenwerkingsverbanden verschaffen tegenwoordig een zekere basis voor de kwaliteit van de zorg.

De laatste decennia is de wetgever actiever geworden ten aanzien van de gezondheidszorg als geheel en ten aanzien van de beroepsuitoefening in het bijzonder. De behoefte van de overheid om op grond van haar verantwoordelijkheid voor de gezondheidszorg in ons land over de instrumenten te beschikken om een goede, doelmatige en betaalbare gezondheidszorg te waarborgen, kwam uitvoerig aan de orde in de Volksgezondheidsnota 1966. Deze beleidsnota heeft, nadat reeds in 1965 de Wet ziekenhuistarieven tot stand is gekomen, in de jaren daarna geleid tot diverse wetten, o.a. de Wet tarieven gezondheidszorg (1980) op basis waarvan tarieven en inkomens kunnen worden gereguleerd en de Wet voorzieningen gezondheidszorg (1982; gedeeltelijk ingevoerd; zal worden ingetrokken), die de vrijheid van beroepsuitoefening ingeperkt heeft (zou hebben).

Na de wetten van 1865 heeft de opkomst van nieuwe beroepsgroepen wetgeving noodzakelijk gemaakt. Anno 1990 vigeren de volgende wetten, waarbij als criterium wordt gehanteerd, dat in deze wetten t.a.v. de medische beroepen geregeld wordt:

- verkrijging van de bevoegdheid (en zonodig regeling van de opleiding daartoe);
- (soms) handelingsbevoegdheden.

De Medische tuchtwet en de Noodwet geneeskundigen vallen enigszins buiten deze criteria, maar zijn toch opgenomen om het beeld van de wetgeving inzake de medische beroepen compleet te maken. De Wet afbreking zwangerschap, de Wet op de tandheelkundige inrichtingen en de Gezondheidswet, die anno 1990 worden

uitgevoerd door de ministeriële organisatie-eenheid die belast is met de medische beroepen en opleidingen, bevatten geen bepalingen die voldoen aan de genoemde criteria.

de wetten

Wet uitoefening geneeskunst (Stb. 1865, 60)

Wet uitoefening tandheelkunst (Stb. 1876, 117)

Wet inzake bevoegdheid van arts, tandarts, apotheker, verloskundige en apothekersbediende (Stb. 1878, 222)

Ingevolge de eerste wet is de uitoefening van de geneeskunst alleen geoorloofd aan degene aan wie de bevoegdheid daartoe volgens de wet is toegekend. Geneeskunst wordt gedefinieerd als: *het verlenen van genees-, heel- of verloskundige bijstand*. Het monopolie geldt voor artsen, terwijl verloskundigen volgens de wet beperkte handelingsbevoegdheden hebben (bijstand bij een normale bevalling). Ook tandartsen, tandheelkundigen en paramedische beroepen hebben in de loop van de tijd bevoegdheid gekregen op deelgebieden werkzaam te zijn.

De toekenning van bovengenoemde bevoegdheid is geregeld in een drietal andere - op deze pagina genoemde wetten, namelijk de Wet uitoefening tandheelkunst, de Wet inzake bevoegdheid van arts, tandarts, apotheker, verloskundige en apothekersbediende en de Wet tot bescherming van het diploma van verpleegkundige. Volgens deze wetten geeft de hoedanigheid van arts de bevoegdheid de geneeskunst in volle omvang uit te oefenen. De wijze waarop de hoedanigheid van arts wordt verkregen, is elders geregeld. De hoedanigheid van tandarts, verkregen krachtens universitair getuigschrift, geeft de bevoegdheid de tandheelkunst in volle omvang uit te oefenen. De wijze waarop deze hoedanigheid wordt verkregen, is in onderwijswetgeving geregeld. De bevoegdheid tot het verlenen van verloskundige raad en bijstand als vroedvrouw wordt verkregen door het afleggen van een examen in de verloskunde.

De Wet op de Geneesmiddelenvoorziening regelt de uitoefening van de artsnijbereidkuns door apothekers en apothekersassistenten.

Wet tot bescherming van het diploma van verpleegkundige (Stb. 1921, 702)

De wet geeft de bevoegdheid aan diegenen, die een bepaald diploma hebben behaald, zich met uitsluiting van anderen verpleegkundige te noemen. Op het diploma kan worden aangegeven dat betrokkene gespecialiseerd is in een bepaald deel van de verpleegkunde, zoals b.v. de kinderverpleging. Verder verwijst de wet naar de door onze minister vast te stellen opleidingseisen. De minister kan ook andere dan in de wet genoemde diploma's, waaronder buitenlandse diploma's, aanwijzen die de houder de bevoegdheid geven zich verpleegkundige te noemen.

Wet tot herziening van de uitvoering van de Wet van 29 juni 1925, Stb. 282, (volledige tandprothese) (Stb. 1926, 454). Wet tot het in de gelegenheid stellen van hen die, ingevolge de Wet van 30 december 1926, Stb. 454, geen visum op hun bewijs van vestiging hebben ontvangen, om alsnog van hun praktische bekwaamheid te doen blijken (Stb. 1929, 257). Wet tot nadere voorzieningen inzake de tandheelkundige (Stb. 1939, 801). Wet houdende aanvullende bepalingen tot het verlenen van de bevoegdheid van tandheelkundige (Stb. 1957, 330)

Deze wetten behandelen de positie van de tandheelkundige, een beroep dat overigens niet meer bestaat. Wie het beroep uitoefende, mocht dat blijven doen; voor nieuwkomers was geen plaats meer.

Medische tuchtwet (Stb. 1928, 222)

Deze wet bevat in de eerste plaats het tuchtrecht voor geneeskundigen, vroedvrouwen, apothekers en tandheelkundigen. Behalve dit tuchtrecht bevat de wet de mogelijkheid geschillen ter zake van de uitoefening van de praktijk door bovengenoemde beroepsgroepen aan het oordeel van de bijzondere Colleges en van het Centraal College te onderwerpen, indien de betrokken partijen daarvoor toestemming hebben gegeven.

Wet tot regeling van de toelating van in Indonesië bevoegde Nederlandse tandartsen en verloskundigen tot de uitoefening van de praktijk in Nederland (Stb. 1957, 589)

Een bevoegdheid tot de uitoefening van de tandheelkunst of het verlenen van verloskundige raad en bijstand als vroedvrouw kan ingevolge deze wet door de minister worden toegekend volgens bij algemene maatregel van bestuur te stellen regelen, aan personen van Nederlandse nationaliteit, die voor 1 januari 1950 in Indonesië, overeenkomstig de daar geldende wettelijke regelingen, waren toegelaten tot de uitoefening van de tandheelkunst of die een examen voor vroedvrouw hebben afgelegd. Tandheelkundigen die voor dat tijdstip de studie van tandarts aan het Tandheelkundig Instituut te Surabaja hadden aangevangen en deze studie sindsdien met goed gevolg volbrachten kunnen eveneens bovengenoemde bevoegdheid krijgen.

Wet op de geneesmiddelenvoorziening (Stb. 1958, 408; vervangt de Wet uitoefening artsnijbereidkunst, Stb. 1865, 61)

Deze wet regelt o.a. de voorwaarden tot verkrijging van de bevoegdheid van apotheker en apothekersassistent.

Een verschil tussen de oude en de nieuwe wet is dat de eerste bereiding van geneesmiddelen koppelde aan de aflevering ervan: degene die alleen bereidde of alleen afleverde, viel niet onder de wet. De nieuwe wet laat deze koppeling los en regelt nu de werkzaamheden van de bereider, de afleveraar en de bereider/afleveraar.

Wet op de paramedische beroepen (Stb. 1963, 113)

De wet heeft betrekking op de verlening van bevoegdheid aan en de beroepsuitoefening door paramedische hulpkrachten. Zij is niet van toepassing op de ziekenverpleging en voor het overige slechts op die paramedische beroepen, voor welke bij algemene maatregel regels zijn gesteld.

Wet op de ziekenverzorger en ziekenverzorgsters (Stb. 1963, 289)

Ingevolge deze wet zijn alleen zij, die in het bezit van een overeenkomstig deze wet verworven diploma, gerechtigd zich ziekenverzorger of ziekenverzorgster te noemen en gebruik te maken van een onderscheidingsteken. Het diploma wordt slechts uitgereikt aan hen, die in een door de minister aangewezen inrichting zijn opgeleid op de wijze door hem te bepalen en die met gunstig gevolg een examen hebben afgelegd, waarvoor het programma door de minister wordt vastgesteld. De minister stelt de voorwaarden voor de aanwijzing vast en de voorschriften waaraan de aangewezen inrichting dient te voldoen.

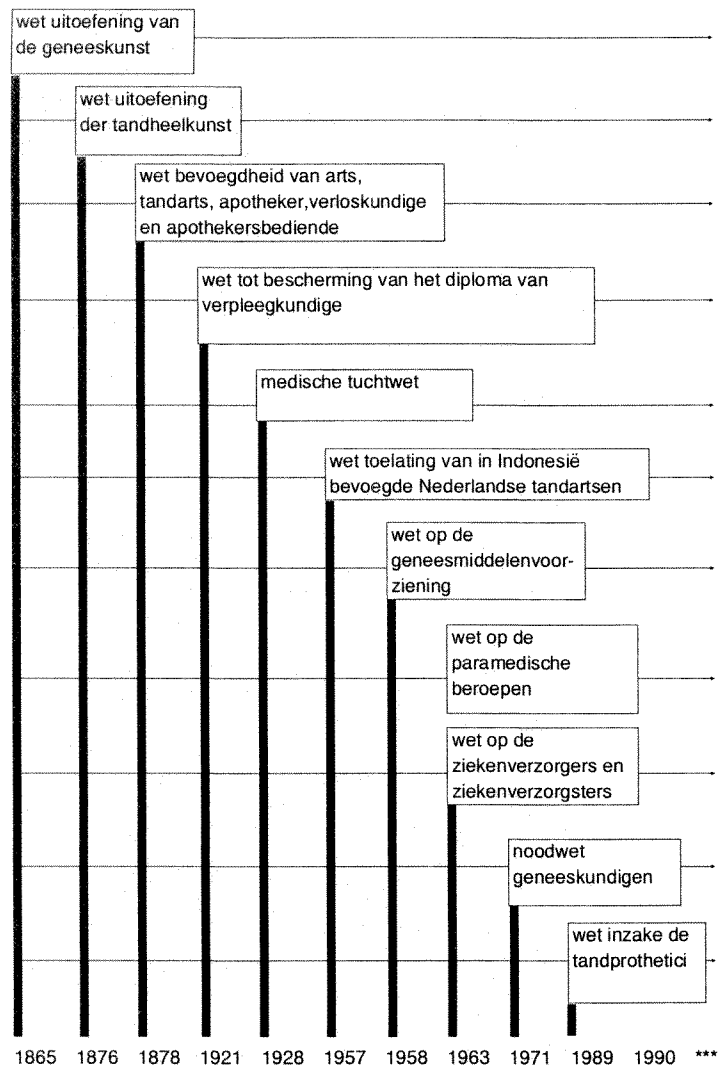
Noodwet geneeskundigen (Stb. 1971, 396; vervangt de Wet genees- en tandheelkundige voorziening burgerbevolking, Stb. 1939, 802)

Deze wet beoogt zekerheidsstelling van geneeskundige of tandheelkundige voorziening onder de burgerbevolking in geval van oorlog, oorlogsgevaar of andere buitengewone omstandigheden. De wet van 1971 verschilt van die van 1939 in die zin dat de eerste de overheid meer mogelijkheden biedt artsen, tandartsen en apothekers zo doeltreffend mogelijk in te zetten in bovengenoemde omstandigheden.

Wet inzake de tandprothetici (Stb. 1989, 329)

Deze wet regelt de bescherming van de titel van tandprotheticus.

De volgende pagina laat een schema met vigerende wetten op het terrein van de medische beroepen en opleidingen zien, geplaatst in de tijd. De wetten betreffende de tandheelkundigen zijn hierin niet opgenomen.

In de Wet op de paramedische beroepen ontbreekt een precieze definitie van 'paramedisch beroep'. Aan de hand van de behandeling in de Tweede Kamer kan worden gesteld dat een beroep als paramedisch kan worden aangemerkt, indien het aan de volgende kenmerken voldoet:

- de werkzaamheden moeten geheel of gedeeltelijk liggen op het terrein van de uitoefening van de geneeskunst;
- de paramedische beroepsbeoefenaar moet een eigen medische verantwoordelijkheid hebben. Zij die geheel en uitsluitend onder de verantwoordelijkheid van een arts of tandarts werken, zoals dokters- en tandartsassistenten en ander hulppersoneel zoals verpleegkundigen en ziekenverzorgers, voldoen derhalve niet aan die eis;
- er moet sprake zijn van een rechtstreekse relatie tot de patiënt;
- er moet sprake zijn van een relatie met een bevoegd arts of tandarts;
- het moet gaan om werkzaamheden, waarvan het gewenst is dat zij, ook in de toekomst, worden verricht door paramedische beroepsbeoefenaren en niet door artsen en tandartsen.

Anno 1990 zijn er de volgende, bij de wet erkende, paramedische beroepen: fysiotherapeut, oefentherapeut-Cesar, diëtist, mondhygiënist, orthoptist, radio-diagnostisch en radiotherapeutisch laborant, oefentherapeut-Mensendieck, ergo-therapeut, logopedist en podotherapeut.

Krachtens de genoemde wetten zijn algemene maatregelen van bestuur en andere uitvoeringregelingen vastgesteld. Zowel de wetten zelf als de genoemde besluiten zijn in de loop van de jaren gewijzigd. Voor een overzicht van de wijzigingen in bovengenoemde wetten en de krachtens die wetten vastgestelde, gewijzigde en vervallen amvb's, kb's en ministeriële regelingen, zie bijlage 3 (uit: 'Systematisch Register op het Staatsblad en de Staatscourant 1953-heden' en 'Van Stockum's Centraal Naam- en Zaakregister op de Nederlandse Wetgeving, 1813-1955').

Naast deze 'hoofdwetten' zijn (anno 1990) aanverwante wetten te noemen, die bepalingen bevatten die betrekking hebben op de medische beroepen: Wet voorzieningen gezondheidszorg (wordt ingetrokken); Wet ziekenhuisvoorzieningen; Gezondheidswet; Wet tarieven gezondheidszorg; Ziekenfondswet/Algemene Wet Bijzondere Ziektekosten (AWBZ); Arbeidsomstandighedenwet; Kernenergiewet; Wet bestrijding infectieziekten; Wet op de lijkbezorging; Krankzinnigenwet; Wet op de Arbeidsongeschiktheidsverzekeringen (WAO); Algemene wet inzake rijksbelastingen; Wet afbreking zwangerschap; Wet tandheelkundige inrichtingen; Wet op de persoonsregistraties; Wet bevolkingsonderzoek op tuberculose; Wegenverkeerswet; Beroepspensioenfondswet; Bepalingen burgerlijk wetboek; Bepalingen wetboek van strafrecht; en de Wet Administratieve rechtspraak overheidsbeschikkingen (AROB).

De wetgever heeft via wetgeving getracht de bevoegde uitoefening van de geneeskunst te scheiden van de onbevoegde (kwakzalverijg dus), maar tevergeefs: de burgers bleven behoefte voelen zich tot andere dan de erkende beroepsbeoefenaren te wenden. In de loop van de jaren hebben diverse commissies zich bezig gehouden met het vraagstuk van de bevoegde en onbevoegde uitoefening van de geneeskunst.

- Commissie Onbevoegde Uitoefening van de Geneeskunst (voorzitter: J. Peters; 1965-1969);
- Staatscommissie Medische Beroepsuitoefening (voorzitter: J. de Vreeze; 1967-1973);
- Commissie Alternatieve Geneeswijzen (voorzitter: P. Muntendam; 1977-1981).

Vooral de eindrapporten van de eerste twee commissies hebben mede bijgedragen tot een wetsvoorstel inzake de medische beroepen. In oktober 1991 is een nader gewijzigd voorstel van wet verschenen inzake de Beroepen in de Individuele Gezondheidszorg (BIG). Deze wet zal de bestaande wetgeving, die als verbrokkelde, onoverzichtelijk en niet-systematisch wordt beschouwd, gaan vervangen. Significante verschillen met de 'oude' wetgeving zijn: één regeling voor alle beroepsgroepen; opheffing van het verbod tot uitoefening van de geneeskunst door anderen dan degene aan wie de bevoegdheid daartoe uitdrukkelijk is toegekend; en de opneming van een artikel betreffende de kwaliteit van de beroepsuitoefening. De beroepen waar het stelsel van registratie en beroepsbescherming op van toepassing is, zijn: artsen, tandartsen, apothekers, klinisch psychologen, psychotherapeuten, verloskundigen en verpleegkundigen.

3.1.2 financieel

De staatsbemoediging kan, zoals gemeld, ook van financiële aard zijn, in de zin van het subsidiëren van opleidingen. Voorbeelden zijn:

- rijksregeling vaststelling subsidievoorwaarden opleiding wijkverpleging (Stcrt. 1964,82);
- rijksregeling subsidiëring opleiding tot fysiotherapeut (Stcrt. 1968,220).

Kort samengevat zou de taak die de overheid zichzelf ten aanzien van de medische beroepsuitoefening heeft gesteld aldus geformuleerd kunnen worden: De overheid tracht, vanuit haar verantwoordelijkheid voor de volksgezondheid, middels wet- en regelgeving een officiële, gelegaliseerde groep van medische beroepsbeoefenaren te creëren die voldoet aan zekere opleidingseisen, waardoor de kwaliteit van de beroepsuitoefening tot op zekere hoogte wordt gewaarborgd.

3.2 Actoren op het beleidsterrein

Op het terrein van de medische beroepen en opleidingen bewegen zich (anno 1990) vele belanghebbenden of actoren.

Op basis van de wet- en regelgeving inzake de medische beroepen en opleidingen zijn dat:

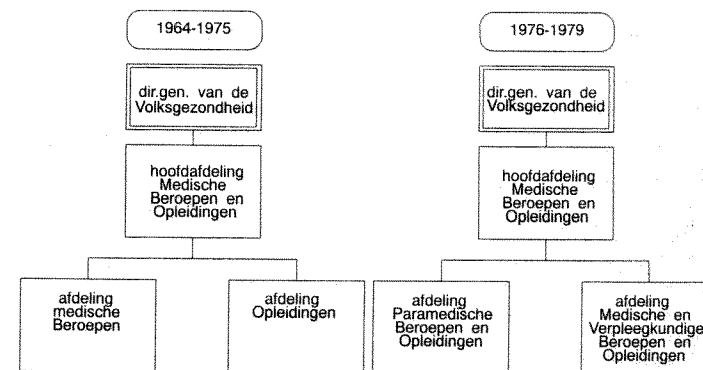
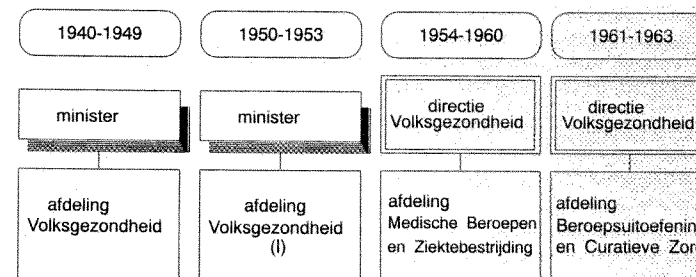
- *de minister van WVC* (verantwoordelijk voor het beleid en een deel van de uitvoering; de inspectie is aan het Staats-toezicht toebedeeld)

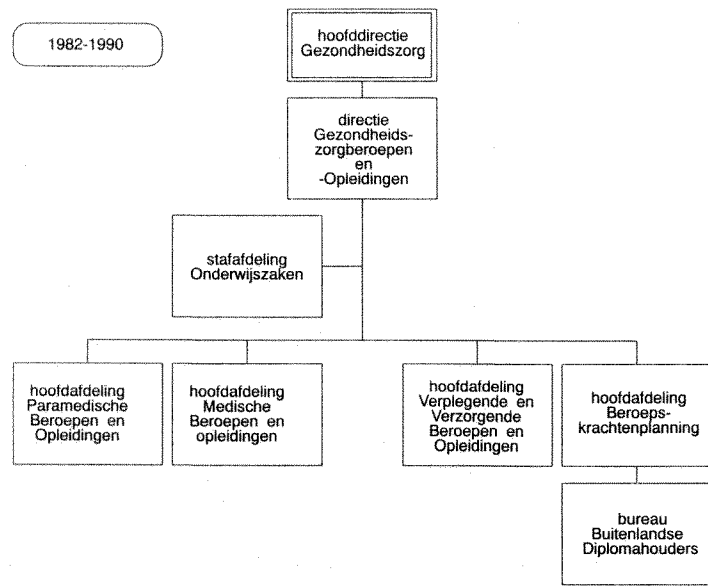
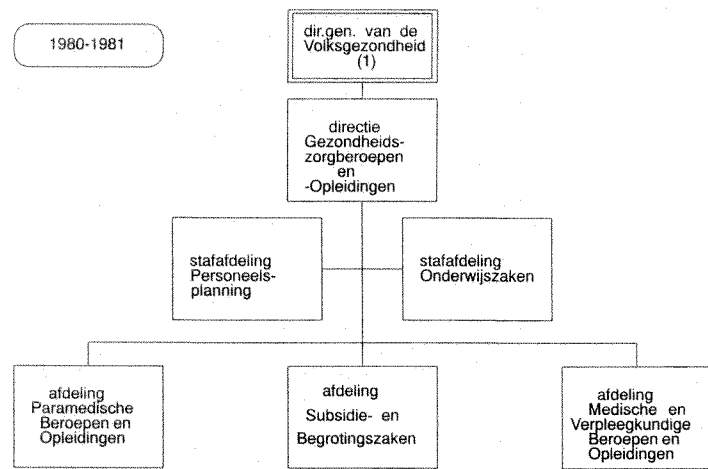
NB De handelingen van de minister van WVC worden in het volgende hoofdstuk besproken.

De organisatie-eenheden die zich, namens de betrokken ministers, bezig hebben gehouden met de medische beroepen en opleidingen, ressorteerden achtereenvol-

Sociale Zaken en Volksgezondheid (1951-1971), het ministerie van Volksgezondheid en Milieuhygiëne (1971-1982) en het ministerie van Welzijn, Volksgezondheid en Cultuur (1982-1990).

De Noodwet geneeskundigen en de Wet op de geneesmiddelenvoorziening werden en worden uitgevoerd (in de zin van het stellen van (nadere) regels via amvb's en ministeriële regelingen en het feitelijke uitvoeren van de wet- en regelgeving) door andere dan de hieronder genoemde organisatie-eenheden. Anno 1990 zijn dat voor de Noodwet de hoofdafdeling Volksgezondheidszorg, Maatschappelijke Zorg, Media en Kunstbescherming in Bijzondere Omstandigheden en voor de Wet op de geneesmiddelenvoorziening de directie Geneesmiddelenvoorziening.

Ook zijn de organisatie-eenheden waaronder de betrokken eenheden ressorteren of ressorteerden aangegeven.

De hieronder vermelde gegevens zijn ontleend aan de Staatsalmanakken 1940-1990.

- *de minister van Onderwijs en Wetenschappen* (i.v.m. opleidingen)
NB De relatie tussen de minister van Onderwijs en een aantal (academisch-)medische opleidingen zal -mogelijk- aan bod komen in het kader van institutionele onderzoeken bij genoemd ministerie.

- *het Staatstoezicht op de Volksgezondheid* (i.v.m. registratie en toezicht)
NB Een PIVOT-onderzoek met het Staatstoezicht als onderwerp wordt uitgevoerd door drs. L.B. Humbert.

- *adviescommissies* Oefentherapeuten-Cesar, Diëtisten, Mondhygiënist, Orthoptisten, Radiodiagnostisch en Radiotherapeutisch Laboranten, Oefentherapeuten-Mensendieck, Ergotherapeuten, Logopedisten en Podotherapeuten en het College van advies inzake het beroep van Fysiotherapeut;
NB De handelingen van de bovenstaande commissies worden in het volgende hoofdstuk besproken.

- *Centrale Commissie Opleiding Diploma A-Verpleegkundige, Permanent Adviesorgaan voor de B-Opleiding en Permanent Adviesorgaan voor de Z-Opleiding; commissies Buitenlandse Geneeskundigen, Verloskundigen, Tandartsen, Apothekers en Apothekers-assistenten.*
NB De handelingen van de bovenstaande commissies worden in het volgende hoofdstuk besproken.

- *Colleges voor de Beslissing in Eerste Aanleg en het Centraal College* (inzake medisch tuchtrecht)
NB De uitvoerders van de medische tuchtwet, de Colleges en het Centraal College, zullen eveneens object van PIVOT onderzoek worden als onderdeel van de rechterlijke macht.

- *Raad voor de Buitengewone Geneeskundige en Farmaceutische Voorziening*
NB De handelingen van deze raad worden in het volgende hoofdstuk besproken.

- *Rijksopleidingscentrum voor Verloskundigen*
NB Deze actor wordt buiten beschouwing gelaten.

Op basis van de Gezondheidswet 1956 (Stb. 51/gedeeltelijk in werking getreden in 1957):

- *Gezondheidsraad*

Taak: Advisering van de minister over de stand der wetenschap ten aanzien van vraagstukken op het gebied van de volksgezondheid.

Samenstelling: Naast de ambtshalve leden hebben allerlei deskundigen zitting in de raad. Maatschappelijke groeperingen zijn niet vertegenwoordigd.

NB Aan deze actor zal aandacht besteed worden in een afzonderlijk rapport.

- *Nationale Raad voor de Volksgezondheid*

Taak: Advisering van de minister over alle zaken van belang voor de volksgezondheid, met name de structuur, uitvoering, kwaliteit, doelmatigheid van de gezondheidszorg en de uitvoering van de volksgezondheidswetten en (art. 13, lid 3): *Tenzij het algemeen belang zich naar hun oordeel daartegen verzet, stellen Onze Ministers, ieder voor zover het hem aangaat, de Nationale Raad in kennis van alle ontwerpen van maatregelen van wetgevende aard, welke van belang zijn voor de volksgezondheid. In de Wet voorzieningen gezondheidszorg (art. 2) wordt het dit nog eens uitdrukkelijk bepaald voor wat betreft de amvb's en de ministeriële regelingen krachtens deze wet.*

Samenstelling: Tussen 1956 en 1982 zijn er evenveel ambtshalve leden als leden namens maatschappelijke organisaties met stemrecht.

Vanaf 1982 zijn ambtenaren nog slechts adviserend lid en zijn de vertegenwoordigers van onderstaande (maatschappelijke) organisaties stemgerechtigd:

- a. organisaties van zorgverleners
- b. organisaties van gebruikers
- c. organisaties van werkgevers
- d. organisatie van werknemers
- e. organisaties van verzekeringsinstellingen
- f. provinciale besturen en gemeentebesturen

NB Aan deze actor zal aandacht besteed worden in een afzonderlijk rapport.

Op basis van de Gezondheidswet 1919 (Stb. 784):

- *Gezondheidsraad.*

Taak: 'De voorlichting van de regering bij haar bemoeiing met de volksgezondheid'. Het adviseren omtrent wetsontwerpen is hiervan een onderdeel.

Samenstelling: Naast ambtshalve leden hebben ook vertegenwoordigers uit het 'veld' zitting, zoals wetenschappers, medische specialisten, vertegenwoordigers van de vakbeweging en het bedrijfsleven.

NB Aan deze actor zal aandacht besteed worden in een afzonderlijk rapport.

Op het maatschappelijke gedeelte van het terrein zijn zeer veel belanghebbenden actief:

- *belangenverenigingen van beroepsgroepen* (o.a. Koninklijke Nederlandse Maatschappij tot Bevordering van de Geneeskunst, Koninklijke Nederlandse Maatschappij ter Bevordering der Pharmacie, Nederlandse Maatschappij tot Bevordering der Tandheelkunde, Belangenvereniging voor verpleegkundigen 'Het Beterschap' en Nederlands Genootschap voor Fysiotherapie)

NB Aan deze actoren wordt geen aandacht besteed, omdat ze niet onder de Archiefwet 1962 vallen.

- *beroepsopleidingen*

NB Deze actoren worden buiten beschouwing gelaten.

Alle huidige en vervallen wet- en regelgeving betreffende de medische beroepen en opleidingen is doorgenomen op handelingen van actoren, vallende onder de Archiefwet 1962, zoals 'Onze Minister' (de minister van WVC), commissies en raden.

De aldus verzamelde handelingen zijn, ingekort en ingeval van het voorbereiden van amvb's met weglating van het object, per wet en de krachtens die wet vastgestelde regelingen zoveel mogelijk bij elkaar gevoegd, wat weer afhankelijk is van de archiefvormer en de typering van de handeling. Handelingen uit gelijksoortige wetten zijn bij elkaar gevoegd en beschreven.

De typering van de handelingen is, voor wat betreft de wetgeving op het terrein van de medische beroepen en opleidingen, niet moeilijk te geven. De wet- en regelgeving draagt in principe maar vier bestuurlijk-jurische categorieën van handelingen op, die evenzoveel categorieën van producten opleveren.

Aan de minister:

1. het voorbereiden van algemene maatregelen van bestuur (of kb's met algemene gelding) (typering: Fase-beleidsvoorbereiding/Niveau-algemeen geldend/Activiteit-kaderstellend)
2. het stellen van regels, e.d. middels ministeriële regelingen (typering: Fase-beleidsvaststelling/Niveau-algemeen geldend/Activiteit-uitvoerend)
3. het beslissen, in beschikkende zin, op basis van wet- en regelgeving, ten aanzien van individuele gevallen (typering: Fase-uitvoering/Niveau-beschikkend/Activiteit uitvoering)

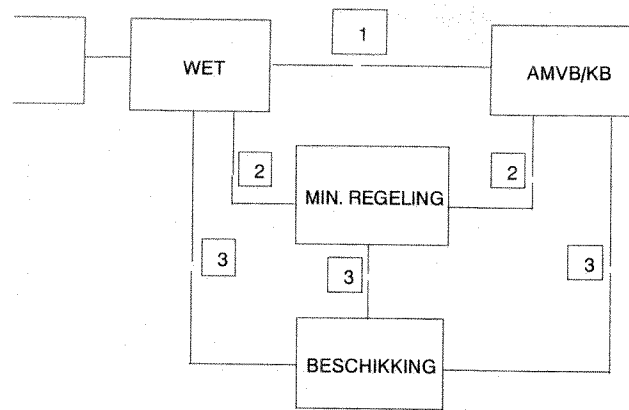
Aan commissies en raden:

4. het adviseren van -voornamelijk- de minister van WVC (typering: afhankelijk van de opgedragen taken)

De typering van handelingen heeft als doel het vereenvoudigen van keuzes die op basis van dit rapport gedaan moeten worden. Het onderstaande schema geeft de totstandkoming van de verschillende niveaus van wet- en regelgeving en de uitvoering daarvan weer en hun onderlinge relatie. De hiervoor genoemde drie eerste categorieën van typering zijn met overeenkomstige cijfers in het schema geplaatst.

Het begrip *ministeriële regeling* is ontleend aan 'Aanwijzingen voor de wetgevingstechniek' (Stert.1984, 52) en het begrip *beschikking* is ontleend aan de omschrijving die de Wet AROB (art.2) hanteert.

De organisatie-eenheden die de opgesomde handelingen, namens de betrokken minister, feitelijk verrichten of verricht hebben, zijn de organisatie-eenheden die vermeld staan in de organogrammen van hoofdstuk 3, paragraaf 2 (behoudens de Noodwet en de Wet op de geneesmiddelenvoorziening).

De gebruikte afkortingen zijn:

- i.w. = in werking
- b.w. = buiten werking
- Stb. = Staatsblad
- Stcrt. = Staatscourant
- art.1.1 = artikel 1, lid 1

4.1 De minister

(1a) BRON HANDELING

HANDELING

Onze Minister bereidt de vaststelling, wijziging en intrekking van wetten inzake medische beroepen en opleidingen voor.

TYPERING

Fase	Niveau	Activiteit
beleidsvoorbereiding *	algemeen geldend *	adviserend
beleidsvaststelling	beschikkend	kaderstellend *
uitvoering	n.v.t.	uitvoerend

(1b) BRON HANDELING

HANDELING

Onze Minister stelt beleidsnota's vast.
NB Alleen nota's die behandeld worden in de Tweede Kamer.

TYPERING

Fase	Niveau	Activiteit
beleidsvoorbereiding *	algemeen geldend *	adviserend
beleidsvaststelling	beschikkend	kaderstellend *
uitvoering	n.v.t.	uitvoerend

(2) BRON HANDELING

Wet uitoefening geneeskunst (WUG) (Stb. 1865, 60); art. 2.4 (i.w. 1965), 2c.2 (i.w. 1965). Wet uitoefening tandheelkunst (Stb. 1876, 117); art. 7a.4 (i.w. 1965), 7d.2 (i.w. 1965). Wet geneesmiddelenvoorziening (Stb. 1958, 408); art. 2a.4 (i.w. 1975), 2c.1 (i.w. 1975).

HANDELING

Onze Minister bereidt de vaststelling, wijziging en intrekking van algemene maatregelen van bestuur voor.

TYPERING

Fase	Niveau	Activiteit
beleidsvoorbereiding *	algemeen geldend *	adviserend
beleidsvaststelling	beschikkend	kaderstellend *
uitvoering	n.v.t.	uitvoerend

(3) BRON HANDELING

Wet uitoefening geneeskunst (Stb. 1865, 60); art. 2g.1 (i.w. 1986), 6 (i.w. 1956), 15-16c (i.w. v.a. 1940)1, art. 2 wijzigingswet Stb. 1951, 201 (i.w. 1951/ b.w. ?). Besluit toelating buitenlandse artsen, verloskundigen en tandartsen (Stb. 1965, 436); (i.w. 1965). Wet uitoefening tandheelkunst (Stb. 1876, 117); art. 7g.¹ (i.w. 1965).

1986). Besluit commissies buitenlandse apothekers en apothekers-assistenten (Stb. 1976, 17); (i.w. 1977).

HANDELING

Onze Minister stelt een regeling of regelingen vast houdende:

- het model van een formulier als bedoeld in art.5 (WUG) en stelt termijnen voor de verzending;
- het melden van bevellingen door verloskundigen aan huisartsen;
- verslaggeving van verrichtingen door verloskundigen;
- welke handelingen verloskundigen mogen verrichten en welke (genees-)middelen zij mogen toepassen;
- de werkwijze van commissies buitenlandse geneeskundigen;
- wijst getuigschriften aan behaald in een EEG-land door onderdanen van een der lid-staten en gevestigd in Nederland, op grond waarvan zij bevoegd zijn de geneeskunst of de verloskundige als verloskundige of de tandheelkunde uit te oefenen in Nederland;
- aanvullende lessen ingevolge verruiming bevoegdheden verloskundigen.

TYPERING

FASE	NIVEAU	ACTIVITEIT
beleidsvoorbereiding	algemeen geldend *	adviserend
beleidsvaststelling *	beschikkend	kaderstellend
uitvoering	n.v.t.	uitvoerend *

¹ huidige artikelnummering; vele malen gewijzigd

(4) BRON HANDELING

Wet uitoefening geneeskunst (Stb. 1865, 60); art. 2 (i.w. 1865/ b.w. 1965), art. 2.1 en 2.2 (i.w. 1965), 2b (i.w. 1965), 2c.1 (i.w. 1965), 2c.4 (i.w. 1965), 2e (i.w. 1965). Wet uitoefening tandheelkunde (Stb. 1876, 117); art. 7a.1 (i.w. 1965), 7a.2 (i.w. 1965), 7a.4 (i.w. 1965), 7c (i.w. 1965), 7d (i.w. 1965). Wet geneesmiddelenvoorziening (Stb. 1958, 408); art. 2a.1 en 2a.2 (i.w. 1977), 2c.1 en 2d.1 (i.w. 1977). Besluit commissies buitenlandse apothekers en apothekers-assistenten (Stb. 1976, 17); (i.w. 1977).

HANDELING

Onze Minister

- kan personen die een bevoegdheid buiten Nederland hebben behaald de bevoegdheid verlenen of intrekken de geneeskunst, de verloskundige als verloskundige, de tandheelkunde of de artsenijbereidkunde uit te oefenen in Nederland;
- kan personen de bevoegdheid verlenen of intrekken de geneeskunst of de tandheelkunde in Nederland uit te oefenen, al dan niet voor een bepaalde tijd, onder door hem te stellen beperkingen;
- kan, indien er een noodtoestand is, niet-bevoegden vergunning verlenen en intrekken tot uitoefening van de geneeskunst;
- benoemt en ontslaat -zoonodig op voordracht- leden van de commissies buitenlandse geneeskundigen, verloskundigen, tandartsen en apothekers(-assistenten), alsmede de plaatsvervangers voor voorzitter en leden en voegt een secretaris toe.

TYPERING

Fase	Niveau	Activiteit
beleidsvoorbereiding	algemeen geldend	adviserend
beleidsvaststelling	beschikkend *	kaderstellend
uitvoering *	n.v.t.	uitvoerend *

(5) BRON HANDELING

Wet inzake bevoegdheid van arts, tandarts, apotheker, verloskundige en apothekersbediende (Stb. 1878, 222); art. 16 (i.w. 1878/ b.w. 1971), art. 16.2 (i.w. 1971), 16.3 (i.w. 1971).

HANDELING

Onze Minister bereidt de vaststelling, wijziging en intrekking van algemene maatregelen van bestuur voor.

TYPERING

Fase	Niveau	Activiteit
beleidsvoorbereiding *	algemeen geldend *	adviserend
beleidsvaststelling	beschikkend	kaderstellend *
uitvoering	n.v.t.	uitvoerend

(6) BRON HANDELING

Wet inzake bevoegdheid van arts, tandarts, apotheker, verloskundige en apothekersbediende (Stb. 1878, 222); art. 16.4 (i.w. 1971). Regeling examen als verloskundige (Stb. 1974, 571); (i.w. 1974).

HANDELING

Onze Minister stelt een regeling of regelingen vast houdende:

- t.a.v. het examen voor verloskundige
- uitreiking en vorm van het getuigschrift voor verloskundige;
- voor toelating tot de toelating tot het examen dipolma's aan die toelating geven tot aan te wijzen instellingen waarvan de opleiding voldoet aan door de minister te stellen regelen;
- een examenreglement.

TYPERING

Fase	Niveau	Activiteit
beleidsvoorbereiding	geldend *	adviserend
beleidsvaststelling *	beschikkend	kaderstellend
uitvoering	n.v.t.	uitvoerend *

(7) BRON HANDELING

Wet inzake bevoegdheid van arts, tandarts, apotheker, verloskundige en apothekersbediende (Stb. 1878, 222); 23a (i.w. 1889). Reglement voor de Rijksweekschool voor vroedvrouwen in Rotterdam (Stb. 1958, 409). Regeling examen als verloskundige (Stb. 1974, 571); (i.w. 1974). Regeling opleiding tot verloskundige (Stb. 1974, 2); (i.w. 1974).

HANDELING

Wij behouden Ons voor de bevoegdheid van apotheker te verleen en aan Nederlanders, die als militair apotheker een eervol ontslag hebben bekomen uit den kolonialen dienst, voor zoover zij die bevoegdheid krachtens de bepalingen dezer wet niet bezitten;

Onze Minister

t.a.v. het examen voor verloskundige:

- kan ontheffing verlenen van de bepaling dat de examens zonder onderbreking worden afgelegd;
- kan vrijstelling verlenen t.a.v. examenonderdelen;
- kan ontheffing verlenen t.a.v. toelatingseisen.

t.a.v. de Rijkskweekschool voor vroedvrouwen:

- benoemt jaarlijks voorzitter, leden en secretaris van de examencommissie en stelt de hoogte van hun vergoedingen vast;
- oordeelt in hoger beroep over verwijderingen van de opleiding van leerlingen;
- doet een voordracht tot benoeming en ontslag van leden van de commissie belast met het toezicht en beheer over de Rijkskweekschool;
- benoemt leden als voorzitter en secretaris van laatstgenoemde commissie;
- benoemt schorst en ontslaat personeel van de school;
- kan de begroting goedkeuren.
- stelt een huishoudelijk reglement vast;
- stelt regels inzake de toelating tot en de inhoud van het (toelatings-)examen;
- stelt jaarlijks het aantal leerlingenplaatsen vast;
- stelt het bedrag van het schoolgeld vast.

TYPERING

Fase	Niveau	Activiteit
beleidsvoorbereiding	algemeen geldend	adviserend
beleidsvaststelling	beschikkend *	kaderstellend
uitvoering *	n.v.t.	uitvoerend *

(8) BRON HANDELING

Wet tot bescherming van het diploma van verpleegkundige (Stb. 1921, 702); art. 2.1, 7 (i.w. 1924).

HANDELING

Onze Minister stelt een regeling of regelingen vast houdende:

- inzake het verpleegkundige beroep en de opleiding daartoe
- het aangeven van een specialisme op het diploma en de inschrijving van gediplomeerden

OPMERKINGEN

De bovengenoemde regels werden bij kb vastgesteld.

TYPERING

Fase	Niveau	Activiteit
beleidsvoorbereiding *	algemeen geldend *	adviserend
beleidsvaststelling	beschikkend	kaderstellend *
uitvoering	n.v.t.	uitvoerend

(9) BRON HANDELING

Wet tot bescherming van het diploma van verpleegkundige (Stb. 1921, 702); art. 3, 4, 5, 6 (i.w. 1924). Besluit tot uitvoering van art.2 der wet tot bescherming van het diploma van ziekenverpleging (Stcrt. 1928, 104); div. artikelen (i.w. 1928). Besluit inschrijving verpleegkundigen in registers (Stb. 1978, 589); div. artikelen (i.w. 1978).

HANDELING

Onze Minister stelt een regeling of regelingen vast houdende:

inzake het verpleegkundige beroep en de opleiding daartoe

- de erkenning als opleidingsinstituut;
- de toelating tot de opleiding, de inhoud van de opleiding, het examen; de examencommissies, de benoembaarheidseisen van docenten;
- de erkenning van andere (buitenlandse) diploma's;
- de inschrijving van gediplomeerden in een register¹;
- de vorm van het diploma en onderscheidingsteken.

TYPERING

Fase	Niveau	Activiteit
beleidsvoorbereiding	algemeen geldend *	adviserend
beleidsvaststelling *	beschikkend	kaderstellend
uitvoering	n.v.t.	uitvoerend *

¹ Het betreft hier de inschrijving in door de hoofdinspecteurs van de (geestelijke) volksgezondheid aan te leggen registers van houders van het diploma A-verpleegkundige; een met het diploma A-verpleegkundige gelijkgesteld diploma; diploma middelbare beroepsopleiding verpleegkundige; een diploma hogere beroepsopleiding verpleegkundige; diploma B-verpleegkundige; een met het diploma B-verpleegkundige gelijkgesteld diploma; diploma Z-verpleegkundige; een met het diploma Z-verpleegkundige gelijkgesteld diploma.

(10) BRON HANDELING

diverse uitvoeringsbeschikkingen vastgesteld bij of krachtens de Wet tot bescherming van het diploma van verpleegkundige (Stb. 1921, 702); (i.w. v.a. 1940).

HANDELING

Onze Minister

inzake het verpleegkundige beroep en de opleiding daartoe

- kan beslissen omtrent de erkenning als opleidingsinstituut;
- kan beslissen inzake de toelating tot, inhoud en duur van de opleiding, het verlenen van ontheffing t.a.v. benoembaarheidseisen, de inhoud van het examen en de instelling van adviesorganen betreffende de opleiding;
- kan beslissen inzake de erkenning van andere (buitenlandse) diploma's.

TYPERING

Fase	Niveau	Activiteit
beleidsvoorbereiding	algemeen geldend	adviserend
beleidsvaststelling	beschikkend *	kaderstellend
uitvoering *	n.v.t.	uitvoerend *

(11) BRON HANDELING

Wet tot herziening van de uitvoering van de Wet van 29 juni 1925, Stb. 282, (Stb. 1926, 454). Wet tot het in gelegenheid stellen van hen die, ingevolge de Wet van 30 december 1926, Stb. 454, geen visum op hun bewijs van vestiging hebben ontvangen, om alsnog van hun praktische bekwaamheid te doen blijken (Stb. 1929, 257). Wet tot nadere voorziening inzake de tandheekunde (Stb. 1939, 801). Wet houdende aanvullende bepalingen tot het verlenen van de bevoegdheid van tandheekundige (Stb. 1957, 330); (i.w. 1958).

NB Alle wetten, behalve die van 1957, in werking vóór 1940.

HANDELING

Onze Minister stelt een regeling of regelingen vast houdende:

inzake tandheekundigen

- het praktisch examen (1929);

- de beoordeling van de bekwaamheid van aanvragers van een vergunning (1957);

- het model van het diploma en verklaring (1929, 1939 en 1957).

TYPERING

Fase	Niveau	Activiteit
beleidsvoorbereiding	algemeen geldend *	adviserend
beleidsvaststelling *	beschikkend	kaderstellend *
uitvoering	n.v.t.	uitvoerend *

(12) BRON HANDELING

Wet tot herziening van de uitvoering van de Wet van 29 juni 1925, Stb. 282, (Stb. 1926, 454). Wet tot het in gelegenheid stellen van hen die, ingevolge de Wet van 30 december 1926, Stb. 454, geen visum op hun bewijs van vestiging hebben ontvangen, om alsnog van hun praktische bekwaamheid te doen blijken (Stb. 1929, 257). Wet tot nadere voorziening inzake de tandheekunde (Stb. 1939, 801). Wet houdende aanvullende bepalingen tot het verlenen van de bevoegdheid van tandheekundige (Stb. 1957, 330); (i.w. 1958).

NB Alle wetten, behalve die van 1957, in werking vóór 1940.

HANDELING

Onze Minister

inzake tandheekundigen

- beoordeelt de viseringen ingevolge de wet van 1925, na advies van een commissie (1926);

- wijst drie personen aan die de examens afnemen (1929);

- laat personen tot het -hernieuwde- examen toe (1939);

- verleent vergunningen die de bevoegdheid tot het verrichten van handelingen geeft (1957).

TYPERING

Fase	Niveau	Activiteit
beleidsvoorbereiding	algemeen geldend	adviserend
beleidsvaststelling	beschikkend *	kaderstellend *
uitvoering *	n.v.t.	uitvoerend *

(13) BRON HANDELING

Medische tuchtwet (Stb. 1928, 222); art. 15 (i.w. 1930).

HANDELING

Wij regelen verder bij algemeenen maatregel van bestuur den zetel, het ambtsgebied, de samenstelling, de bevoegdheid en de orde van behandeling van zaken van de Colleges voor de beslissing in eersten aanleg en van het Centraal College alsmede de orde van behandeling door de gerechtshoven. Wij regelen daarbij tevens alles wat voor de uitvoering van deze wet voorziening vordert.

TYPERING

Fase	Niveau	Activiteit
beleidsvoorbereiding *	algemeen geldend *	adviserend
beleidsvaststelling	beschikkend	kaderstellend *
uitvoering	n.v.t.	uitvoerend

(14) BRON HANDELING

Reglement medisch tuchtrecht en oplossing van geschillen (Stb. 1929, 474); (i.w. 1930).

HANDELING

Onze Minister

t.b.v. de Colleges in eerste aanleg en het Centraal College

- doet een voordracht tot benoeming van (plv.) voorzitters, (plv.) leden en (plv.) secretarissen, alsmede voor de laatsten tot hun schorsing en ontslag;

- bereidt beslissingen voor inzake het toestaan van een van het reglement afwijkende woonplaats van voorzitters, leden en secretarissen.

TYPERING

Fase	Niveau	Activiteit
beleidsvoorbereiding	algemeen geldend	adviserend *
beleidsvaststelling	beschikkend *	kaderstellend
uitvoering *	n.v.t.	uitvoerend

(15) BRON HANDELING

Wet tot regeling van de toelating van de in Indonesië bevoegde Nederlandse tandartsen en verloskundigen tot de uitoefening van de praktijk in Nederland (Stb. 1957, 589); art. 1 en 2 (i.w. 1958).

HANDELING

Onze Minister bereidt de vaststelling, wijziging en intrekking van algemene maatregelen van bestuur voor.

TYPERING

Fase	Niveau	Activiteit
beleidsvoorbereiding *	algemeen geldend *	adviserend
beleidsvaststelling	beschikkend	kaderstellend *
uitvoering	n.v.t.	uitvoerend

(16) BRON HANDELING

Besluit tot regeling van de toelating van in Indonesië bevoegde tandartsen en verloskundigen van Nederlandse nationaliteit tot uitoefening van de praktijk in Nederland (Stb. 1958, 699); (i.w. 1958).

HANDELING

Onze Minister

- verstrekt, gehoord een door hem in te stellen commissie, de betrokkene een verklaring aan de hand van door deze commissie verricht onderzoek naar de bewijzen van toelating en van bevoegdheid.

OPMERKINGEN

Bovengenoemde commissie heb ik niet kunnen traceren.

TYPERING

Fase	Niveau	Activiteit
beleidsvoorbereiding	algemeen geldend	adviserend
beleidsvaststelling	beschikkend *	kaderstellend
uitvoering *	n.v.t.	uitvoerend *

(17) BRON HANDELING

Wet op de paramedische beroepen (Stb. 1963, 113); art. 2.1, 9, 10, 31 (i.w. 1963).

HANDELING

Onze Minister bereidt de vaststelling, wijziging en intrekking van algemene maatregelen van bestuur voor.

TYPERING

Fase	Niveau	Activiteit
beleidsvoorbereiding *	algemeen geldend *	adviserend
beleidsvaststelling	beschikkend	kaderstellend *
uitvoering	n.v.t.	uitvoerend

(18) BRON HANDELING

Wet op de paramedische beroepen (Stb. 1963, 113); art. 4.1 (i.w. 1965).

HANDELING

Teneinde Ons van advies te dienen omtrent de inhoud van een algemene maatregel van bestuur, als bedoeld in artikel 2, wordt door Ons telkenmale, op voordracht van Onze Minister..., een commissie ingesteld waarvan de voorzitter, de secretaris en de leden door Ons op gelijke voordracht worden benoemd, geschorst en ontslagen.

TYPERING

Fase	Niveau	Activiteit
beleidsvoorbereiding	algemeen geldend	adviserend *
beleidsvaststelling	beschikkend *	kaderstellend
uitvoering *	n.v.t.	uitvoerend

(19) BRON HANDELING

Wet op de paramedische beroepen (Stb. 1963, 113); art.39.2 (i.w. 1965); Besluit oefentherapeuten-Cesar (Stb. 1972, 225, i.w. 1972/ 1981, 499); Diëtistenbesluit (Stb. 1972, 487, i.w. 1972); Mondhygiënistbesluit (Stb. 1974, 151, i.w. 1974); Orthopristenbesluit (Stb. 1975, 178, i.w. 1975); Besluit Radio-diagnostisch en Radiotherapeutisch Laboranten (Stb. 1976, 400, i.w. 1976); Fysiotherapeutenbesluit (Stb. 1965, 52, i.w. 1965/ 1973, 540/ 1977, 431); Besluit oefentherapeuten-Mensendieck (Stb. 1972, 224, i.w. 1972/ 1980, 563); Podotherapeutenbesluit (Stb. 1982, 62, i.w. 1982); Ergotherapeutenbesluit (Stb. 1981, 569, i.w. 1981); Logopedistenbesluit (Stb. 1980, 497, i.w. 1981).

HANDELING

Onze Minister stelt een regeling of regelingen vast houdende:

inzake paramedische beroepen en opleidingen

- de aanwijzing van diploma's die eveneens een paramedische bevoegdheid geven;

- de toelating tot de opleiding, de inhoud van de opleiding, de stage, het examen, de examencommissies, de hoogte van het examengeld en stelt de vorm vast van diverse bewijsstukken en het herkenningsteken.

NB Ten aanzien van de beroepsgroepen fysiotherapeuten, logopedisten, diëtisten en ergotherapeuten zijn de opleidings- en exameneisen geformuleerd in onderwijswetgeving.

TYPERING

Fase	Niveau	Activiteit
beleidsvoorbereiding	algemeen geldend *	adviserend
beleidsvaststelling *	beschikkend	kaderstellend
uitvoering	n.v.t.	uitvoerend *

(20) BRON HANDELING

Wet op de paramedische beroepen (Stb. 1963, 113); art.8.1, 39 (i.w. 1965); Besluit oefentherapeuten-Cesar (Stb. 1972, 225, i.w. 1972/ 1981,499); Diëtistenbesluit (Stb. 1972, 487, i.w. 1972); Mondhygiënistbesluit (Stb. 1974, 151, i.w. 1974); Orthopristenbesluit (Stb. 1975, 178, i.w. 1975); Besluit Radiodiagnostisch en Radiotherapeutisch Laboranten (Stb. 1976, 400, i.w. 1976); Fysiotherapeutenbesluit (Stb. 1965, 52, i.w. 1965/1973, 540/ 1977, 431); Besluit oefentherapeuten-Mensendieck (Stb. 1972, 224, i.w. 1972/ 1980, 563); Podotherapeutenbesluit (Stb. 1982, 62, i.w. 1982); Ergotherapeutenbesluit (Stb. 1981, 569, i.w. 1981); Logopedistenbesluit (Stb. 1980, 497, i.w. 1981); diverse uitvoeringsregelingen.

HANDELING

Onze Minister

inzake paramedische beroepen en opleidingen

- kan beslissen inzake de aanwijzing tot opleidingsinstituut;
- kan beslissen inzake het verlenen van de bevoegdheid aan degenen die de geëigende opleiding niet hebben gevolgd (o.a. erkenning van buitenlandse diploma's);
- kan beslissen inzake het verlenen van ontheffing t.a.v. deskundigheidseisen van docenten en benoemt voorzitter, (adviserende) leden en secretaris van de permanente adviescommissies;
- verleent bewijzen van bevoegdheid, onder toezending van het behaalde diploma en de belofte van geheimhouding, aan fysiotherapeuten, diëtisten, logopedisten en ergotherapeuten.

TYPERING

Fase	Niveau	Activiteit
beleidsvoorbereiding	algemeen geldend	adviserend
beleidsvaststelling	beschikkend *	kaderstellend
uitvoering *	n.v.t.	uitvoerend *

(21) BRON HANDELING

Besluit betreffende de paramedische bedrijven (Stcrt. 1942, 87); (i.w. 1942/ b.w. 1965).

HANDELING

Onze Minister stelt een regeling of regelingen vast houdende:

- de bevoegdheid, het voeren van een titel en het gebruik van een herkenningsschild en wijst beroepsgroepen aan voor wie deze regels gelden ¹.

TYPERING

Fase	Niveau	Activiteit
beleidsvoorbereiding	algemeen geldend *	adviserend
beleidsvaststelling *	beschikkend	kaderstellend
uitvoering	n.v.t.	uitvoerend *

¹ bij uitvoeringsbesluit (Stcrt. 1942, 168): heilgymnasten/masseurs

(22) BRON HANDELING

Eerste uitvoeringsbesluit tot uitvoering van het besluit betreffende de paramedische bedrijven (Stcrt. 1942, 168); (i.w. 1942/ b.w. 1958). Regelen inzake bevoegdheid van heilgymnast/masseur (Stcrt. 1958, 223); (i.w. 1958/ b.w. 1965).

HANDELING

Onze Minister

- kan beslissen inzake de erkenning van opleidingsinstituten;
- kan beslissen inzake het verlenen van ontheffing i.v.m. de toelatingseisen tot de opleiding, de inhoud van de opleiding en het examen; benoemt de voorzitter en leden van een examencommissie;

- benoemt voorzitter en leden van een commissie ter advisering van Onze Minister inzake de bevoegdheidstoekenning aan personen reeds werkzaam (anno 1942) als heilgymnast/masseur ¹;
- kan vrijstelling verlenen voor examenvakken aan buitenlandse diplomahouders ².

TYPERING

Fase	Niveau	Activiteit
beleidsvoorbereiding	algemeen geldend	adviserend
beleidsvaststelling	beschikkend *	kaderstellend
uitvoering *	n.v.t.	uitvoerend *

¹ buiten werking 1958

² in werking 1958

(23) BRON HANDELING

Wet op de ziekenverzorger en ziekenverzorger (Stb. 1963, 289); art.3.3 (i.w. 1963).

HANDELING

Wij kunnen aan diploma's voor ziekenverzorging buiten Nederland verkregen, onder door Ons te bepalen voorwaarden, dezelfde rechtskracht verbinden als aan het diploma bedoeld in artikel 2.

TYPERING

Fase	Niveau	Activiteit
beleidsvoorbereiding *	algemeen geldend *	adviserend
beleidsvaststelling	beschikkend	kaderstellend *
uitvoering	n.v.t.	uitvoerend

(24) BRON HANDELING

Wet op de ziekenverzorger en ziekenverzorger (Stb. 1963, 289); art. 3.1, 3.2, 7.1, 8 (i.w. 1965).

HANDELING

Onze Minister stelt een regeling of regelingen vast houdende:

inzake het beroep van ziekenverzorger en de opleiding daartoe

- regels inzake de erkenning als opleidingsinstituut, de inhoud van de opleiding, het examen;
- het model van het diploma en onderscheidingsteken.

TYPERING

Fase	Niveau	Activiteit
beleidsvoorbereiding	algemeen geldend *	adviserend
beleidsvaststelling *	beschikkend	kaderstellend
uitvoering	n.v.t.	uitvoerend *

(25) BRON HANDELING

Wet op de ziekenverzorger en ziekenverzorger (Stb. 1963, 289); art. 7.2 (i.w. 1965).

HANDELING

Onze Minister

inzake het beroep van ziekenverzorger en de opleiding daartoe

- kan beslissen inzake de erkenning als opleidingsinstituut;
- kan beslissen inzake de inhoud en duur van de opleiding, het verlenen van ontheffing t.a.v. benoembaarheidseisen, de inhoud van het examen, het instellen van een centrale examencommissie, de erkenning van andere (buitenlandse) diploma's en ongediplomeerden.

TYPERING

Fase	Niveau	Activiteit
beleidsvoorbereiding	algemeen geldend	adviserend
beleidsvaststelling	beschikkend *	kaderstellend
uitvoering *	n.v.t.	uitvoerend *

(26) BRON HANDELING

Noodwet geneeskundigen (Stb.1971,396); art. 4.3, 22, 29.2, 36, 37.2 (i.w. 1971).
Wet genees- en tandheelkundige voorziening burgerbevolking (Stb. 1939, 802);
art. 2, 3, 4 en 6 (i.w. 1939).

HANDELING

Onze Minister bereidt de vaststelling, wijziging en intrekking van algemene maatregelen van bestuur voor.

TYPERING

Fase	Niveau	Activiteit
beleidsvoorbereiding *	algemeen geldend *	adviserend
beleidsvaststelling	beschikkend	kaderstellend *
uitvoering	n.v.t.	uitvoerend

(27) BRON HANDELING

Noodwet geneeskundigen (Stb. 1971, 396); diverse artikelen (i.w. 1971). Besluit ter uitvoering van artikel 29, tweede lid, van de Noodwet geneeskundigen (Stb. 1977, 593); (i.w. 1977).

HANDELING

Onze Minister stelt een regeling of regelingen vast houdende:

- categorieën van personen aan die gelijkgesteld kunnen worden met geneeskundigen;
- het bevoegd gezag;
- het model van een kennisgeving als bedoeld in artikel 29 van de wet.

TYPERING

Fase	Niveau	Activiteit
beleidsvoorbereiding	algemeen geldend *	adviserend
beleidsvaststelling *	beschikkend	kaderstellend
uitvoering	n.v.t.	uitvoerend *

(28) BRON HANDELING

Noodwet geneeskundigen (Stb. 1971, 396); diverse artikelen (i.w. 1971).

HANDELING

Onze Minister

- benoemt, schorst en ontslaat voorzitter, leden en secretaris van een commissie van advies die het bevoegd gezag moet bijstaan;
- doet een voordracht tot benoeming, schorsing of ontslag van de voorzitter, de overige leden en de secretaris van de Raad voor de Buitengewone Geneeskundige en Farmaceutische Voorziening;
- registreert geneeskundigen ¹;
- aanwijzing autoriteiten aan die i.p.v. de directeur-generaal van de Volksgezondheid optreden als bevoegd gezag;
- wijst ambtenaren aan, belast met het inwinnen van gegevens ter uitvoering en naleving van de wet.

NB Handelingen van Onze Minister, vermeld in hoofdstuk III inzake beschikkingen van het bevoegd gezag, genoemd in hoofdstuk II -dat niet in werking is getreden- zijn niet opgenomen.

TYPERING

FASE	NIVEAU	ACTIVITEIT
beleidsvoorbereiding	algemeen geldend	adviserend
beleidsvaststelling	beschikkend *	kaderstellend
uitvoering *	n.v.t.	uitvoerend *

¹ In de praktijk wordt deze registratie bijgehouden door het Staatsstoezicht.

(29) BRON HANDELING

Besluit geneeskundige voorziening 1939 (Stb. 1939, 870); (i.w. 1939/ b.w. 1946).
Besluit geneeskundige voorziening 1946 (Stb. 1946, G131); (i.w. 1946/ b.w. 1971).

HANDELING

Onze Minister

- benoemt, schorst en ontslaat de (plv.) voorzitter, leden en secretaris;
- stelt vergoedingen vast van een commissie van advies die bezwaarschriften behandelt tegen krachtens de artikelen 3 en 4 van de Wet geneeskundige- en tandheelkundige voorziening 1939 genomen beslissingen door de geneeskundig hoofdinspecteur van de volksgezondheid;
- kan de vervanger of waarnemer een vergoeding toekennen.

TYPERING

FASE	NIVEAU	ACTIVITEIT
beleidsvoorbereiding	algemeen geldend	adviserend
beleidsvaststelling	beschikkend *	kaderstellend
uitvoering *	n.v.t.	uitvoerend *

(30) BRON HANDELING

Wet houdende vaststelling van de wet inzake de tandprothetici (Stb. 1989, 329); art. 4.2 en 4.3 (i.w. 1990).

HANDELING

Onze Minister stelt een regeling of regelingen vast houdende:

- welke gegevens of bescheiden die van belang zijn voor de beoordeling van de aanvraag [tot inschrijving in het register van tandprothetici/FD], bij de aanvraag moeten worden verstrekt of overlegd en op welke wijze indiening behoort te geschieden.

TYPERING

Fase	Niveau	Activiteit
beleidsvoorbereiding	algemeen geldend *	adviserend
beleidsvaststelling *	beschikkend	kaderstellend
uitvoering	n.v.t.	uitvoerend *

4.2 Overige actoren

ACTOR

Commissie Buitenlandse Geneeskundigen; Commissie Buitenlandse Verloskundigen; Commissie Buitenlandse Tandartsen; Commissie Buitenlandse Apothekers; Commissie Buitenlandse Apothekers-assistenten.

(31) BRON HANDELING

Besluit toelating buitenlandse artsen, verloskundigen en tandartsen (Stb. 1965, 436); (i.w. 1965). Besluit commissies buitenlandse apothekers en apothekers-assistenten (Stb. 1976, 17); (i.w. 1977).

HANDELING

Het desgevraagd adviseren van Onze Minister inzake de verlening aan buitenlandse geneeskundigen, verloskundigen, tandartsen, apothekers en apothekers-assistenten van de bevoegdheid de geneeskunst, tandheelkunst, de verloskunst als verloskundige en de artsnijbereidkunst in Nederland uit te oefenen.

TYPERING

Fase	Niveau	Activiteit
beleidsvoorbereiding	algemeen geldend	adviserend *
beleidsvaststelling	beschikkend *	kaderstellend
uitvoering *	n.v.t.	uitvoerend

ACTOR

Centrale Commissie Opleiding Diploma A-verpleegkundige; Permanent Adviesorgaan voor de B-opleiding; Permanent Adviesorgaan voor de Z-opleiding.

(32) BRON HANDELING

Regeling opleiding diploma A ziekenverpleging (Stcrt. 1974, 12); art. 17.2 (i.w. 1974). Regeling opleiding diploma B ziekenverpleging (Stcrt. 1975, 111); art. 36 (i.w. 1975). Regeling opleiding diploma Z-verpleegkundige (Stcrt. 1978, 19); art. 45 (i.w. 1978).

HANDELING

Het adviseren (o.a. van de hoofdinspecteur voor de geestelijke volksgezondheid) omtrent de opleiding verpleegkundige-A, verpleegkundige-B en verpleegkundige-Z.

TYPERING

Fase	Niveau	Activiteit
beleidsvoorbereiding	algemeen geldend	adviserend *
beleidsvaststelling	beschikkend	kaderstellend
uitvoering	n.v.t. *	uitvoerend

ACTOR

Commissie van Advies voor het Beroep van Logopedist; Commissie van Advies Methoden Mensendieck en Cesar; Commissie van Advies voor het Beroep van Diëtist; Commissie van Advies voor het Beroep van Chiropedist; Commissie van

Advies voor het Beroep van Orthoptist; Commissie van Advies voor het Beroep van Radiologisch Laborant; Commissie van Advies voor het Beroep van Mondhygiënist; Commissie van Advies voor het Beroep van Ergotherapeut.

(33) BRON HANDELING

Wet op de paramedische beroepen (Stb. 1963, 113); art. 4.1 (i.w. 1965).

HANDELING

Het adviseren van Onze Minister omtrent de inhoud van de algemene maatregelen van bestuur als bedoeld in artikel 2 van de wet.

OPMERKINGEN

Bovengenoemde taak en dus het bestaansrecht van de betrokken commissie verviel na de vaststelling van de beoogde amvb. De laatste amvb: Podotherapeutenbesluit van 1982. Bij bedoelde amvb's werden permanente adviescommissies ingesteld.

TYPERING

Fase	Niveau	Activiteit
beleidsvoorbereiding *	algemeen geldend *	adviserend *
beleidsvaststelling	beschikkend	kaderstellend
uitvoering	n.v.t.	uitvoerend

ACTOR

Adviescommissie Oefentherapeuten-Cesar; Adviescommissie Din; Adviescommissie Mondhygiënisten; Adviescommissie Orthoptisten; Adviescommissie Radiodiagnostisch en Radiotherapeutisch Laboranten; College van Advies inzake het beroep van Fysiotherapeut; Adviescommissie Oefentherapeuten-Mensendieck; Adviescommissie Ergotherapeuten; Adviescommissie Logopedisten; Adviescommissie Podotherapeuten.

(34) BRON HANDELING

Besluit oefentherapeuten-Cesar (Stb. 1972, 225, i.w. 1972/ 1981, 499); Diëtistenbesluit (Stb. 1972, 487, i.w. 1972); Mondhygiënistenbesluit (Stb. 1974, 151, i.w. 1974); Orthoptistenbesluit (Stb. 1975, 178, i.w. 1975); Besluit Radiodiagnostisch en Radiotherapeutisch Laboranten (Stb. 1976, 400, i.w. 1976); Fysiotherapeutenbesluit (Stb. 1965, 52, i.w. 1965/ 1973, 540/ 1977, 431); Besluit oefentherapeuten-Mensendieck (Stb. 1972, 224, i.w. 1972/ 1980, 563); Podotherapeutenbesluit (Stb. 1982, 62, i.w. 1982); Ergotherapeutenbesluit (Stb. 1981, 569, i.w. 1981); Logopedistenbesluit (Stb. 1980, 497, i.w. 1981).

HANDELING

Het desgevraagd of eigener beweging adviseren van Onze Minister (en de minister van Onderwijs en Wetenschappen indien het de beroepsgroepen fysiotherapeuten, diëtisten, logopedisten en ergotherapeuten betreft) omtrent alle aangelegenheden, de bovenstaande beroepsgroepen en de opleidingen daartoe betreffende.

TYPERING

Fase	Niveau	Activiteit
beleidsvoorbereiding	algemeen geldend	adviserend *
beleidsvaststelling	beschikkend	kaderstellend
uitvoering *	n.v.t. *	uitvoerend

ACTOR

Raad voor de Buitengewone Geneeskundige en Farmaceutische Voorziening.

(35) BRON HANDELING

Noodwet geneeskundigen (Stb. 1971, 396); art. 4.2 (i.w. 1971).

HANDELING

De raad heeft tot taak Onze... Ministers, al dan niet uit eigen beweging, van advies te dienen omtrent algemene vraagstukken van geneeskundige en farmaceutische voorziening, welke zich kunnen voordoen in geval van oorlog, oorlogsgevaar, daaraan verwante of daarmee verbandhoudende buitengewone omstandigheden. Behoudens in de gevallen, dat met oog op de heersende buitengewone omstandigheden een onverwijldde voorziening vereist is, horen Onze betrokken ministers de Raad omtrent de ontwerpen van algemene maatregelen van bestuur en van ministeriële beschikkingen van algemene strekking ter uitvoering van deze wet, m.u.v. de maatregelen, bedoeld in de art. 12.2 en 18.1.

TYPERING

Fase	Niveau	Activiteit
beleidsvoorbereiding	algemeen geldend	adviserend *
beleidsvaststelling	beschikkend	kaderstellend
uitvoering	n.v.t. *	uitvoerend

In 1991 is het Project Invoering Verkorting Overbrengingstermijn (PIVOT) in het leven geroepen. Aanleiding hiervoor is geweest de voorgenomen verkorting van de overbrengingstermijn van archieven van de rijksoverheid naar de Rijksarchiefdienst van 50 naar 20 jaar en de te verwachten papiertoevloed naar aanleiding daarvan.

Doel van de PIVOT-onderzoeken is het beschrijven van de taken van de rijksoverheid in termen van handelingen, gekoppeld aan organisatie-eenheden, waarbij de handelingen worden gekarakteriseerd naar hun plaats en functie in de taak. De selectie van deze handelingen moet leiden tot het aanwijzen van voor in bewaring in aanmerking komend archiefmateriaal dat een reconstructie van het overheids-handelen op hoofdlijnen mogelijk moet maken.

Het specifieke doel van dit rapport is een instrument te bieden dat leidt tot het formuleren van selectiecriteria t.a.v. de handelingen, op basis van wet- en regelgeving, van de minister van Welzijn, Volksgezondheid en Cultuur, zijn taakvoorgangers en andere handelende partijen (actoren), zoals commissies en raden, op het beleidsterrein medische beroepen en opleidingen over de periode 1940-1990.

De overheidsbemoeyenis met betrekking tot de medische beroepen en opleidingen is van wetgevende en financiële aard. Dit rapport heeft zich geconcentreerd op eerstgenoemde bemoeyenis.

Middels de wet- en regelgeving heeft de overheid, met als doel de kwaliteitsbewaking van de beroepsuitoefening, een groep van officiële, gelegaliseerde beroepsbeoefenaren te creëren, die voldoet aan zekere opleidingseisen en met uitsluiting van de overige, niet-gelegaliseerde beroepsbeoefenaren.

De wet- en regelgeving regelt -op hoofdlijnen- voor alle medische beroepsgroepen hetzelfde:

- verkrijging van de bevoegdheid en -zodanig- regeling van de opleiding daartoe;
- (soms) handelingsbevoegdheden.

Het bovenstaande wordt middels wet- en regelgeving van verschillend niveau geregeld: wetten, kb's/amvb's en ministeriële regelingen.

De wet- en regelgeving over de periode 1940-1990 is doorgenomen op handelingen van 'Onze Minister' en andere actoren vallend onder de Archiefwet 1962. Deze handelingen zijn getypeerd middels een matrix om de keuzes die op basis van dit rapport moeten worden gemaakt te vereenvoudigen.

Op basis van de wet- en regelgeving inzake medische beroepen en opleidingen kunnen de navolgende actoren, vallend onder de Archiefwet 1962, aangewezen worden

1. minister van WVC;
2. minister van Onderwijs en Wetenschappen;
3. adviescommissies en een raad;
4. Staatstoezicht op de Volksgezondheid;

5. Colleges voor de beslissing in eerste aanleg en het Centaal College.

De relatie tussen de minister van Onderwijs en een aantal (academisch-)medische opleidingen zal -mogelijk- aan bod komen in het kader van institutionele onderzoeken bij genoemd ministerie. Het Staatstoezicht is in dit rapport verder buiten beschouwing gelaten, omdat er, zoals eerder gemeld, een apart rapport zal verschijnen met het Staatstoezicht als onderwerp. De uitvoerders van de medische tuchtwet, de Colleges en het Centraal College, zullen eveneens object van PIVOT-onderzoek worden als onderdeel van de rechterlijke macht.

De typering van de handelingen is, voor wat betreft de wetgeving op het terrein van de medische beroepen en opleidingen, niet moeilijk te geven. De wet- en regelgeving draagt in principe maar vier categorieën van handelingen op, die evenzoveel categorieën van produkten opleveren.

Aan de minister

1. het voorbereiden van algemene maatregelen van bestuur (of kb's met algemene gelding (typering: Fase-beleidsvoorbereiding/Niveau-algemeen geldend/Activiteit-kaderstellend);
2. het stellen van regels middels ministeriële regelingen (typering: Fase-beleidsvaststelling/Niveau-algemeen geldend/Activiteit-uitvoerend);
3. het beslissen, in beschikkende zin, op basis van wet- en regelgeving, ten aanzien van individuele gevallen (typering: Fase-uitvoering/Niveau-beschikkend/Activiteit uitvoering).

Aan commissies en raden

4. het adviseren van -voornamelijk- de minister van WVC (typering: afhankelijk van de opgedragen taken).

De feitelijke 'uitvoering' van de drie eerst genoemde categorieën van handelingen vindt en vond plaats door de directie Gezondheidsberoepen en -Opleidingen (anno 1990) en taakvoorgangers. De Wet op de geneesmiddelenvoorziening en de Noodwet geneeskundigen worden 'uitgevoerd' door andere organen, respectievelijk de directie Geneesmiddelenvoorziening en Medische Hulpmiddelen (anno 1990) en de directie Civiele Verdediging en Vredescalamiteiten (anno 1990) en hun taakvoorgangers.

De uitvoering van de vierde categorie geschiedt door:

- adviescommissies Oefentherapeuten-Cesar, Diëtisten, Mondhygiënist, Orthoptisten, Radiodiagnostisch en Radiotherapeutisch Laboranten, Oefentherapeuten-Mensendieck, Ergotherapeuten, Logopedisten en Podotherapeuten en het College van advies inzake het beroep van Fysiotherapeut;
- Centrale Commissie Opleiding Diploma A-Verpleegkundige, Permanent Adviesorgaan voor de B-Opleiding en Permanent Adviesorgaan voor de Z-Opleiding;
- Commissies Buitenlandse Geneeskundigen, Verloskundigen, Tandartsen Apothekers en Apothekers-assistenten;
- ~~Beeld van de Buitenlandse Geneeskundige en Farmaceutische Voorziening.~~

Het moge duidelijk zijn dat de in het vorige hoofdstuk opgesomde handelingen, gebaseerd op wet- en regelgeving, niet volledig de relatie rijksoverheid-medische beroepen en opleidingen inkleuren. Twee van deze -niet op wet- en regelgeving gebaseerde- handelingen zijn wel opgenomen in het overzicht van de handelingen:

1. het voorbereiden van wetgeving;
2. het vaststellen van -belangrijke- beleidsnota's.

Telkens terugkerende items van grote importantie -en die voorsnog niet tot wetgeving hebben geleid- zijn (geweest): medische ethiek, alternatieve geneeswijzen en beroepskrachtenplanning. Het laatste wordt jaarlijks geconcretiseerd in een aan de begroting toegevoegde nota 'Beroepskrachtenplanning Gezondheidszorg en Maatschappelijke Dienstverlening'.

Ook het participeren in de totstandkoming van EEG-richtlijnen inzake medische beroepen moet genoemd worden.

Overzicht van de wetten en van de wijzigingen in de wetten betreffende de medische beroepen en opleidingen en de krachtens die wetten vastgestelde, gewijzigde en vervallen amvb's, kb's en ministeriële regelingen (uit: 'Systematisch Register op het Staatsblad en de Staatscourant 1953-heden' en 'Van Stockum's Centraal Naam- en Zaakregister op de Nederlandse Wetgeving, 1813-1955').

Uitoefening der geneeskunst	Datum	Staatsblad
Wet, regelende de uitoefening der geneeskunst.	1 juni 1865	60/1 865
Aanvulling van artikel 2.	23 apr. 1880	65/1 880
Wijziging.	15 apr. 1886	64/1 886
Wet, houdende bepalingen, regelende het in werking treden van het bij de wet van 3 Maart 1881, stb. 35 vastgestelde wetboek van strafrecht en de overgang van de oude tot de nieuwe strafwetgeving, alsmede om overeenstemming te brengen tussen de bestaande wetten en het nieuwe wetboek (art. 10, 18°).		
Wijziging.	21 juni 1901	157/1901
Wet, houdende regeling van het staatstoezicht op de volksgezondheid (art. 31).		
Nadere wijziging.	31 dec. 1909	452/1909
Wijziging.	27 nov. 1919	784/1919
Wet, houdende regeling van het staatstoezicht op de volksgezondheid (art. 20).		
Wijziging.	8 juli 1924	335/1924
Vervanging van de artikelen 15- 17.	11 feb. 1932	49/1932
Aanvulling van artikel 1.	4 aug. 1938	801/1938
K.B., houdende wijziging en aanvulling. Ingetrokken 1962 (stb. 386).	20 sep. 1944	E 104
Nadere wijziging.	1 juni 1951	201/1951
Wijziging.	5 mrt. 1953	130/1953
Wet, houdende wijziging van de inentingswet 1939 (art. 5).		
Inwerkingtreding 1 juni 1954.	8 apr. 1954	163/1954
Wijziging.	7 juli 1955	390/1955
Wet, houdende bepalingen met betrekking tot de verbranding, de balseming en de schouwing van lijken (art. IV).		
Inwerkingtreding 1 april 1956.	15 mrt. 1956	110/1956
Wijziging.	18 jan. 1956	51/1956
Wet, houdende nieuwe wettelijke voorschriften met betrekking tot de organisatie van de zorg voor de volksgezondheid (gezondheidswet) (art. 65).		
Inwerkingtreding 1 november 1956.	5 nov. 1956	548/1956
Wijziging.	28 juli 1958	408/1958
Wet, houdende nieuwe regelen nopens de geneesmiddelenvoorziening en de uitoefening der artseneijbereidkunst (wet op de geneesmiddelenvoorziening) (art. 36,2).		
Wijziging.	27 sep. 1962	386/1962
Inwerkingtreding 7 oktober 1965.	27 aug. 1965	418/1965
Wijziging.	21 mrt. 1963	113/1963
Wet, houdende regelen betreffende de uitoefening van paramedische beroepen (wet op de paramedische beroepen) (art. 42).		
Wijziging.	25 mrt. 1971	253/1971
Inwerkingtreding 1 september 1974 (examen als vroedvrouw).	24 aug. 1974	518/1974
Wijziging.	29 aug. 1975	519/1975
Wet tot nadere wijziging van de wet op de geneesmiddelenvoorziening (stb. 1958, 408) (aanpassing E.E.G.- en Beneluxregelingen) (art. Iii).		
Inwerkingtreding op 1 januari 1978.	8 dec. 1977	692/1977
Wijziging (art. I).	1 sep. 1978	505/1978
Inwerkingtreding op 1 juli 1979.	27 juni 1979	375/1979
Wijziging (art. I).	16 mei 1986	364/1986
Wijziging (art. X).	11 feb. 1988	77/1988
Wet indeling geldboetecategorieën II.		
Inwerkingtreding (gedeeltelijk) (zie verbetering).	20 apr. 1988	172/1988
Wijziging (art. 9).	25 mei 1989	329/1989

Uitoefening der geneeskunst	Datum	Staatsblad
Wijziging (art. 99).	7 mrt. 1991	130/1991
Toelating buitenlandse artsen, vroedvrouwen en tandartsen.		
K.B., houdende uitvoering van de artikelen 2, vierde lid en 2c tweede lid.	27 aug. 1965	436/1965
Wijziging.	5 sep. 1968	468/1968
K.B. tot nadere aanwijzing van de geneesmiddelen, bedoeld in het vierde lid van artikel 9.	19 jan. 1927	13/1927
Ingetrokken 1958 (stb. 426).		
Geneesmiddelenbesluit apotheekhoudende artsen.		
K.B. tot aanwijzing van de geneesmiddelen, bedoeld in artikel 9	7 juni 1958	426/1958
(geneesmiddelenbesluit apotheekhoudende artsen).		
Inwerkingtreding 1 november 1958.	7 okt. 1958	475/1958
Erkenning EG-diploma's (tand)artsen en verloskundigen.		
Stct. 1986, 119 (blz. 7, zie rectificatie in Stct. 144, blz. 8).		
Besluit verslaglegging verloskundigen (artt. 16c en 17).		
Besluit voorschriften verloskundigen.		

Medische beroepen	Datum	Staatsblad
Gelijkstelling studenten medische opleidingen aan geneeskundigen.		
Stct. 1981, 182 (blz. 5).		
Tijdelijke stimuleringsregeling universitaire huisartsenpraktijken.		
Stct. 1987, 54 (blz. 8).		
Vaststelling modellen kennisgevingen ingevolge de Noodwet Geneeskundigen.		
Stct. 1982, 175 (blz. 6).		
Regelen voor het bevoegd gezag.		
Stct. 1982, 33 (blz. 9), 250 (blz. 4).		
Assistent-arts.		
Wet, houdende regeling van de bevoegdheden en de verplichtingen van de assistent-arts.	22 dec. 1971	808/1971
Wet, houdende verlenging van de regeling inzake de bevoegdheden en de verplichtingen van de assistent-arts door hernieuwde vaststelling daarvan.	5 juli 1972	420/1972
Wet genees- en tandheelkundige voorziening burgerbevolking. Ingetrokken 1971 (stb. 396).	6 sep. 1939	802/1939
Wet, houdende regelen met betrekking tot de geneeskundige voorziening onder de burgerbevolking in geval van oorlog, oorlogsgevaar of andere buitengewone omstandigheden.	22 nov. 1947	H 388
Wijziging en aanvulling.	17 mei 1946	G 131
Besluit geneeskundige voorziening 1946.		
K.B. tot uitvoering van de artikelen 2, 3, 4 en 6.		
Besluit tandheelkundige voorziening 1948.		
K.B. tot uitvoering van artikel 4a, jis de artikelen 2, 3 en 4.	3 feb. 1948	I 34
Besluit inzake registratie van psychotherapeuten.		
Stct. 1986, 149 (blz. 4).		
Wet Geneeskundige voorziening 1939		
gewijzigd in: Genees- en tandheelkundige voorziening burgerbevolking, wet-		
Wet Genees- en tandheelkundige voorziening burgerbevolking	1939	802
K.b's, houdende wijzigingen	1944	E 108
	1946	G 24
	1946	G 122
	1947	H 388
	1947	H 445
	1948	I 139
	1949	J 569
	1950	K 159
	1950	K 594
	1951	289
	1951	607
	1952	162

Medische beroepen	Datum	Staatsblad
Noodwet geneeskundigen. Wet, houdende regeling met betrekking tot de geneeskundige, tandheekkundige, verloskundige en farmaceutische voorziening ten behoeve van de bevolking voor het geval van oorlog, oorlogsgevaar, daaraan verwante of daarmee verband houdende buitengewone omstandigheden.	23 apr. 1971	396/1971
Wijziging (strafbaarheid van rechtspersonen).	23 juni 1976	377/1976
Wijziging (art. IV).	1 sep. 1978	505/1978
Inwerkingtreding op 1 juli 1979.	27 juni 1979	375/1979
Wijziging (art. I).	1 nov. 1980	770/1980
Wijziging (art. XXIII).	12 dec. 1985	662/1985
Inwerkingtreding op 1 januari 1986.	13 dec. 1985	663/1985
Wijziging (art. X).	11 feb. 1988	77/1988
Wet indeling geldboetecategorieën II.		
Inwerkingtreding (gedeeltelijk) (zie verbetering).	20 apr. 1988	172/1988
Vrijstellingsbesluit Noodwet Geneeskundigen. K.B., houdende vaststelling van het Vrijstellingsbesluit Noodwet Geneeskundigen.	28 jan. 1983	569/1983
Uitvoering Noodwet Geneeskundigen. Stcrt. 1983, 241 (blz. 8).		
Raad voor de buitengewone geneeskundige en farmaceutische voorziening. K.B. ter uitvoering van artikel 4, derde lid.	10 mei 1976	271/1976
Register geneeskundigen. K.B. ter uitvoering van artikel 29, tweede lid.	16 sep. 1977	593/1977
Beschikking uitvoering artikel 5, eerste lid. (aanwijzing plaatsvervangers van de Directeur-Generaal van de Volksgezondheid). Stcrt. 1978, 253 (blz. 24).		
Beschikking aanwijzing toezichthoudende ambtenaren Noodwet Geneeskundigen (art. 31, 1e lid). Stcrt. 1980, 189 (blz. 6).		
K.B., houdende uitvoering van art. 7.	5 mei 1981	403/1981
Wet tot regeling van de toelating van in Indonesië bevoegde Nederlandse tandartsen en vroedvrouwen tot de uitoefening van de praktijk in Nederland.	18 dec. 1957	589/1957
Wijziging (art. X).	1 sep. 1978	505/1978
Inwerkingtreding op 1 juli 1979.	27 juni 1979	375/1979
Artt. 1 en 2. K.B. tot regeling van de toelating van in Indonesië bevoegde tandartsen en vroedvrouwen van Nederlandse nationaliteit tot uitoefening van de praktijk in Nederland.	16 dec. 1958	699/1958
Wet houdende aanvullende bepalingen tot het verlenen van de bevoegdheid van tandheekkunde Inwerkingtreding 1 april 1958	11 juli 1957	330/1957
	10 mrt. 1958	134/1958
Wet houdende regeling van de voorwaarden tot verkrijging van de afzonderlijke bevoegdheid tot uitoefening der tandheekkunst en van de uitoefening dier kunst	24 juni 1876	117/1876
Wijziging (art. 26).	25 dec. 1878	222/1878
Wijziging (art. 10, 35 ^o).	15 apr 1886	64/1886
Wijziging.	21 juni 1901	157/1901

Medische beroepen	Datum	Staatsblad
Wet, houdende regeling van het staatstoezicht op de volksgezondheid (art. 36).		
Wijziging.	28 apr. 1913	167/1913
Wijziging.	27 nov. 1919	784/1919
Wet, houdende regeling van het staatstoezicht op de volksgezondheid (art. 25).		
Wijziging.	29 juni 1925	282/1925
Wijziging en aanvulling.	4 aug. 1947	H 289
Wijziging	27 sep. 1962	386/1962
Inwerkingtreding 7 oktober 1965.	27 aug. 1965	418/1965
Wijziging (art. II).	16 mei 1986	364/1986
Wijziging (art. X).	11 feb. 1988	77/1988
Wet indeling geldboetecategorieën II.		
Inwerkingtreding (gedeeltelijk) (zie verbetering).	20 apr. 1988	172/1988
Toelating buitenlandse artsen, vroedvrouwen en tandartsen. K.B., houdende uitvoering van de artikelen 7a, vierde lid en 7d, tweede lid.	27 aug. 1965	436/1965
Wijziging (artikel 7a, vierde lid).	21 okt. 1969	512/1969
Wijziging.	9 jan. 1991	49/1991

Genees- en verbandmiddelen	Datum	Staatsblad
Wet op de geneesmiddelen voorziening.		
Wet, houdende nieuwe regelen nopens de geneesmiddelen-voorziening en de uitoefening der artseneijbereidkunst.	28 juli 1958	408/1958
Inwerkingtreding 15 februari 1961 van artikel 27.	3 feb. 1961	26/1961
Inwerkingtreding 1 juli 1963 van artikel 28, derde en vierde lid.	27 juni 1963	316/1963
Inwerkingtreding 1 oktober 1963 met uitzondering van de artikelen 4, 27, 28, 29 en 30.	20 juli 1963	340/1963
Inwerkingtreding 1 januari 1964 van artikel 2, tweede lid, eerste volzin - voor zover het betrekking heeft op personen, rechtspersonen daaronder begrepen, die op 1 augustus 1963 verpakte geneesmiddelen en door de minister krachtens artikel 1, onder e, 4°, als geneesmiddel aangewezen zelfstandigheden hetzij in het groot afleverden, hetzij in het groot bereidden en afleverden - alsmede de artikelen 11 en 13.	20 juli 1963	340/1963
Inwerkingtreding 1 september 1963 van het eerste en het tweede lid van artikel 28.	20 juli 1963	341/1963
Inwerkingtreding -1 augustus 1963 van artikel 29.	20 juli 1963	342/1963
Wijziging.	2 mrt. 1964	103/1964
Inwerkingtreding 1 juni 1964.	22 mei 1964	162/1964
Inwerkingtreding 1 juni 1964 van het vijfde en het zesde lid van artikel 4.	22 mei 1964	162/1964
Inwerkingtreding 1 augustus 1968 van artikel 4, leden 1-4.	17 juli 1968	379/1968
Wijziging.	30 juni 1967	377/1967
Wet, houdende vaststelling van algemene bepalingen omtrent de bestraffing van schending van geheimen (art. LIII).		
Wijziging.	15 jan. 1970	54/1970
Inwerkingtreding 3 augustus 1970.	10 juli 1970	349/1970
Nadere wijziging.	7 apr. 1971	361/1971
Inwerkingtreding 1 januari 1972.	28 juni 1971	446/1971
Nadere wijziging.	3 mei 1972	281/1972
Nadere wijziging.	18 dec. 1974	770/1974
Nadere wijziging (toelating apothekers en apothekersassistenten met een buitenlands diploma).	19 feb. 1975	150/1975
Inwerkingtreding op 1 jan. 1977 van wet stb. 150/1975.	8 nov. 1976	617/1976
Nadere wijziging (aanpassing E.E.G.- en Beneluxregelingen).	29 aug. 1975	519/1975
Inwerkingtreding op 1 jan. 1978.	8 dec. 1977	692/1977
Wijziging (strafbaarheid van rechtspersonen).	23 juni 1976	377/1976
Wijziging (i.v.m. Opiumwet).	23 juni 1976	424/1976
Inwerkingtreding november 1976.	1 okt. 1976	499/1976
Wijziging (regeling nopens de aflevering van geneesmiddelen en detail door anderen dan apothekers en apotheekhoudende geneeskundigen).	23 nov. 1977	664/1977
Wijziging (art. VI).	1 sep. 1978	505/1978
Inwerkingtreding op] juli 1 979.	27 juni 1979	375/1979
Wijziging (art. 61).	27 juni 1985	410/1985
Inwerkingtreding op 1 mei 1986 (gedeeltelijk).	19 apr. 1986	213/1986
Inwerkingtreding (gedeeltelijk).	9 sep. 1986	471/1986
Inwerkingtreding op 1 mei 1987 (gedeeltelijk).	21 apr. 1987	185/1987
Wijziging (art. X).	11 feb. 1988	77/1988
Wet indeling geldboetecategorieën II.		
Inwerkingtreding (gedeeltelijk).	20 apr. 1988	172/1988
Wijziging (art. 43).	8 nov. 1988	546/1988
Inwerkingtreding op 22 januari 1989 (gedeeltelijk).	20 jan. 1989	24/1989
Wijziging (art. XXI) (Invoeringswet Boek 8 B.W., derde gedeelte)	23 mei 1990	294/1990

Genees- en verbandmiddelen	Datum	Staatsblad
K.B., houdende verlenging van het in artikel 2f, tweede lid, onder a, genoemde tijdvak.	22 feb. 1988	123/1988
Besluit uitoefening artseneijbereidkunst.		
K.B., houdende voorschriften, als bedoeld in artikel 26, onder a, b, c en d van de wet op de geneesmiddelenvoorziening.	1 mrt. 1963	75/1963
Inwerkingtreding 1 oktober 1963.	20 juli 1963	340/1963
Wijziging van artikel 27, vijfde lid.	5 sep. 1966	391/1966
Wijziging.	28 okt. 1968	597/1968
Wijziging van artikel 15.	27 mrt. 1974	195/1974
Nadere wijziging.	7 okt. 1975	557/1975
Wijziging van artikel 32.	14 nov. 1975	655/1975.
Wijziging van de artt. 2 en 15.	26 juni 1976	407/1976
Nadere wijziging.	7 juli 1977	463/1977
Wijziging.	23 juli 1980	464/1980
Besluit amfetaminen.		
Stcrt. 1972, 17, 66.		
Stcrt. 1973, 192 (blz. 4).		
Stcrt. 1974, 253 (blz. 11).		
Stcrt. 1975, 3 (blz. 2)		
Besluit verpakte geneesmiddelen.		
K.B., houdende voorschriften met betrekking tot verpakte geneesmiddelen.	16 juli 1963	336/1963
Inwerkingtreding 1 oktober 1963 met uitzondering van de artikelen 10, 11, 12, 15, eerste lid, onder a en c, 20 en 21.	20 juli 1963	337/1963
Inwerkingtreding 1 januari 1964 van de artikelen 10, 11, 12, 15, eerste lid, onder a en c, 20 en 21.	20 juli 1963	337/1963
K.B., houdende verlenging van de termijn, genoemd in artikel 31, derde lid.	30 dec. 1966	621/1966
Wijziging artikel 28.	19 feb. 1969	90/1969
K.B. tot wijziging van de registratievergoedingen verpakte geneesmiddelen (art. I).		
Nadere wijziging.	29 apr. 1970	242/1970
Inwerkingtreding 3 augustus van artikel I, onderdelen A-D en E onder 1°, 3° en 4° van stb. 242/1970.	10 juli 1970	349/1970
Wijziging artikel 28.	25 jan. 1971	76/1971
K.B., houdende nadere wijziging registratievergoedingen verpakte geneesmiddelen (art. I).		
Nadere wijziging.	28 mrt. 1972	177/1972
Nadere wijziging.	5 juli 1973	397/1973
Nadere wijziging (regeling met betrekking tot de invoer).	10 sep. 1974	551/1974
Wet regelende de uitoefening der artseneijbereidkunst.		
Ingetrokken 1958 (stb. 408).	1865	61/1865
Wijziging.	28 juli 1954	372/1954
Wet, houdende voorschriften met betrekking tot de uitoefening van de diergeneeskunst (wet op de uitoefening van de diergeneeskunst)		
(art. 22).		
Inwerkingtreding 1 december 1956.	26 nov. 1956	544/1956
Wijziging.	22 mei 1958	296/1958
Wet, houdende wijziging van de bepalingen betreffende verbeurdverklaring en inbeslagname (art. LVI).		
Inwerkingtreding 1 februari 1959.	5 jan. 1959	3/1959

Genees- en verbandmiddelen	Datum	Staatsblad
Wet houdende bepalingen omtrent de invoering der Nederlandse pharmacopee. Ingetrokken 1974 (stb. 721). Wijziging.	2 nov. 1871	118/1871
	17 mrt. 1923	88/1923
Wet op de Nederlandse farmacopee. Wet inzake de Nederlandse farmacopee. K.B. tot vaststelling van de zesde uitgave der Nederlandse pharmacopee. Vervallen 1967 (stb. 1 55). K.B. tot vaststelling van de 'aanvullingen en wijzigingen' (nr. 1) van de zesde uitgave der Nederlandse pharmacopee. Vervallen 1967 (stb. 1 55). K.B. tot vaststelling van de zesde uitgave/tweede druk 1966 van de Nederlandse pharmacopee. K.B. tot wijziging van de zesde uitgave/tweede druk van de Nederlandse farmacopee (zie verbetering). Nadere wijziging. Idem. Idem (zie verbetering).	30 okt. 1974	721/1974
	9 juli 1958	336/1958
	5 feb. 1960	64/1960
	14 feb. 1967	155/1967
	7 feb. 1968	68/1968
	17 sep. 1971	593/1971
	27 jan. 1972	31/1972
	25 jan. 1974	32/1974
Besluit farmacopeecommissie. Besluit, houdende vaststelling van het besluit farmacopeecommissie.	6 mei 1975	229/1975
Uitgave De Nederlandse Farmacopee. Stcrt. 1978, 129 (blz. 5). Stcrt. 1979, 7 (blz. 7). K.B. tot nadere aanwijzing van de geneesmiddelen, bedoeld in het vierde lid van artikel 9 van de wet van 1 juni 1865 (stb. 60), regelende de uitoefening der geneeskunst. Ingetrokken 1958 (stb. 426).	19 jan. 1927	13/1927
Wet op de uitoefening der Artsenijbereidkunst Kb's houdende wijzigingen	1903	149
	1865	61
	1886	64
	1901	157
	1902	120
	1905	157
	1913	107
	1919	312
	1919	784
	1920	696
	1954	372

Wet, houdende regeling der voorwaarden tot verkrijging der bevoegdheid van arts, tandarts, apotheker,	Datum	Staatsblad
Wet, houdende regeling der voorwaarden tot verkrijging der bevoegdheid van arts, tandarts, apotheker, verloskundige en apothekersassistent (stb. 1893, 168). Aanvulling. Idem. Wijziging. Idem. Wet, houdende regeling van het staatstoezicht op de volksgezondheid (art. 39). Nadere wijziging. Idem. Wijziging. Idem. Wet, houdende regeling van het staatstoezicht op de volksgezondheid (art. 28). Wijziging en aanvulling. Idem. Aanvulling. Wijziging en aanvulling. Nadere wijziging. Wijziging. Wijziging. Inwerkingtreding 1 september 1974 (examen als vroedvrouw). Wijziging (art. II). Inwerkingtreding op 1 juli 1979. Wijziging. Wijziging (art. XXII). Inwerkingtreding op 1 januari 1986. K.B. tot regeling der examens als arts, tandarts, apotheker, verloskundige en apothekersbediende. Wijziging. Nadere wijziging. Idem. Idem. Idem. Idem. Idem. Wijziging. Idem. Wijziging. Wijziging van artikel 11. Wijziging. Regeling examen als vroedvrouw (art. 1 5). Wijziging. Wijziging. K. B. ter uitvoering van artikel 20, vierde lid. Wijziging van artikel 1 . Idem. Idem. Idem. Idem. Regeling examen als vroedvrouw (art. 16). Wijziging van artikel 1 (art. 1 3), (zie verbetering). Wijziging (art. XII). Wijziging (art. X).	25 dec. 1878	222/1878
	28 juni 1881	103/1881
	26 okt. 1889	137/1889
	12 dec. 1892	261/1892
	21 juni 1901	157/1901
	27 apr. 1904	81/1904
	16 juli 1907	212/1907
	28 apr. 1913	166/1913
	27 nov. 1919	784/1919
	24 nov. 1922	613/1922
	28 juli 1933	405/1933
	27 dec. 1934	684/1934
	4 aug. 1947	H 289
	1 apr. 1949	J 157
	23 juni 1966	280/1966
	25 mrt. 1971	253/1971
	24 aug. 1974	518/1974
	1 sep. 1978	505/1978
	27 juni 1979	375/1979
	31 aug. 1983	539/1983
	12 dec. 1985	662/1985
	13 dec. 1985	663/1985
	12 feb. 1879	36/1879
	17 nov. 1893	166/1893
	27 apr. 1899	112/1899
	4 juni 1902	80/1902
	16 mrt. 1904	60/1904
	2 mei 1908	128/1908
	25 okt. 1913	398/1913
	11 mrt. 1914	148/1914
	27 okt. 1920	802/1920
	18 juli 1951	307/1951
	3 mrt. 1960	82/1960
	30 sep. 1966	424/1966
	19 sep. 1974	571/1974
	16 apr. 1975	191/1975
	2 feb. 1987	46/1986
	10 juni 1950	K 224
	25 feb. 1960	101/1960
	23 apr. 1970	358/1970
	20 apr. 1972	319/1972
	3 juli 1974	428/1974
	19 sep. 1974	571/1974
	9 juni 1981	346/1981
	15 juni 1983	293/1983
	30 jan. 1985	69/1985

Wet, houdende regeling der voorwaarden tot verkrijging der bevoegdheid van arts, tandarts, apotheker,	Datum	Staatsblad
---	-------	------------

Regeling examen als verloskundige

K.B., houdende regeling van het examen voor vroedvrouw en vereisten waaraan moet zijn voldaan om tot het afleggen van dit examen te worden toegelaten.

Beschikking herziening exameneisen tweede gedeelte staatsexamen apothekersassistent(e).

Stcrt. 1979, 26 (blz. 4).

Verloskundigen	Datum	Staatsblad
----------------	-------	------------

Reglement voor de rijkskweekschool voor vroedvrouwen.

Ingetrokken 1958 (stb. 409).

K.B. tot vaststelling van een reglement voor de rijkskweekschool voor vroedvrouwen te Rotterdam (stb. 1933, 7).

Reglement op de rijkskweekschool voor vroedvrouwen te Rotterdam

9 aug. 1958 409/1958

K.B. tot vaststelling van een nieuw reglement voor de rijkskweekschool voor vroedvrouwen te Rotterdam.

Wet tot wijziging van de wet van 25 december 1878, stb. 222, houdende regeling der voorwaarden tot verkrijging der bevoegdheid van arts, tandarts, apotheker, vroedvrouw en apothekersassistent en van de wet van 1 juni 1865, stb. 60, regelende de uitoefening der geneeskunde.

25 mrt. 1971 253/1971

Inwerkingtreding 1 september 1974 (examen als vroedvrouw).

24 aug. 1974 518/1974

Regeling examen als verloskundige.

K.B., houdende regeling van het examen voor vroedvrouw en vereisten waaraan moet zijn voldaan om tot het afleggen van dit examen te worden toegelaten.

19 sep. 1974 571/1974

Regeling opleiding tot verloskundige.

Stcrt. 1975, 2.

Stcrt. 1985, 252 (blz. 20).

Stcrt. 1988, 147 (blz. 2).

Examenreglement van de opleiding tot verloskundige.

Stcrt. 1974, 241 (blz. 7).

Stcrt. 1979, 23 (blz. 9).

Stcrt. 1988, 147 (blz. 2).

Besluit vaststelling model diploma verloskundige.

Stcrt. 1979, 23 (blz. 9).

Besluit verslaglegging verloskundigen.

Stcrt. 1979, 65 (blz. 10).

Besluit voorschriften verloskundigen.

Stcrt. 1979, 81 (blz. 5).

Stcrt. 1988, 147 (blz. 2).

Stcrt. 1989, 94 (blz. 17).

Beschikking bevoegdheid verloskundigen.

Stcrt. 1951, 135.

Stcrt. 1988, 147 (blz. 2).

Erkenning EG-diploma's (tandartsen en verloskundigen).

Opleiding verplegenden en verzorgsters	Datum	Staatsblad
Wet tot bescherming van het diploma van verpleegkundige.	2 mei 1921	702/1921
Inwerkingtreding 1 januari 1924.	6 dec. 1923	541/1923
Wijziging.	29 juni 1925	308/1925
Wet tot invoering van het nieuwe wetboek van strafvordering (art. 206).		
Wijziging (o.a. van de citeertitel).	8 juni 1977	397/1977
Diploma A.		
Regeling opleiding diploma A verpleegkundige 1986.		
Stcrt. 1986, 16 (blz. 4).		
Instructie gecommiteerden diploma A - ziekenverpleging.		
Stcrt. 1974, 98 (blz. 7).		
Stcrt. 1977, 200 (blz. 4).		
Stcrt. 1981, 235 (blz. 5).		
Beschikking vaststelling instructies gedelegeerden.		
Stcrt. 1967, 106.		
Besluit model onderscheidingstekenen bezitters diploma voor ziekenverpleging ingevolge regeling opleiding verplegenden diploma A.		
Stcrt. 1967, 187.		
Ingetrokken 1981, Stcrt. 129 (blz. 18).		
Aantekening voor bijzondere onderdelen.		
Stcrt. 1928, 253.		
Stcrt. 1929, 164.		
Stcrt. 1930, 53. Bijv. stb. 1932, 30.		
Stcrt. 1951, 82.		
Stcrt. 1956, 64.		
Stcrt. 1959, 37.		
Stcrt. 1962, 139.		
Stcrt. 1963, 15.		
Stcrt. 1970, 144.		
Stcrt. 1973, 186 (blz. 4). (wijkverpleging en sociaal psychiatrische verpleging).		
Diploma B.		
Regeling opleiding diploma B verpleegkundige 1986.		
Stcrt. 1986, 16 (blz. 11).		
Lijst van opleidingen welke voldoen aan de eisen tot toelating.		
Stcrt. 1975, 111 (blz. 6).		
Overzicht praktische opleiding.		
Stcrt. 1950, 170.		
Stcrt. 1975, 111 (blz. 7).		
Examenreglement diploma B ziekenverpleging.		
Stcrt. 1975, 111 (blz. 7).		
Instructie gecommiteerden diploma B ziekenverpleging.		
Stcrt. 1975, 111 (blz. 7).		
Diploma's A en B.		
Beschikking vaststelling vorm van diploma.		
Stcrt. 1923, 252.		
Stcrt. 1934, 18.		

Opleiding verplegenden en verzorgsters	Datum	Staatsblad
Beschikking betreffende uitreiking diploma.		
Stcrt. 1929, 246.		
Stcrt. 1970, 145.		
Stcrt. 1971, 78.		
Stcrt. 1973, 31 (blz. 5).		
Beschikking vaststelling onderscheidingstekenen bezitters diploma's ziekenverpleging.		
Stcrt. 1924, 65.		
Stcrt. 1927, 220. Bijv. stb. 1928, 94.		
Stcrt. 1928, 195.		
Stcrt. 1929, 19.		
Stcrt. 1946, 199.		
Ingetrokken 1981, Stcrt. 129 (blz. 18).		
Besluit registers bezitters diploma voor ziekenverpleging.		
Stcrt. 1924, 65.		
Diploma Z.		
Regeling opleiding diploma Z-verpleegkundige 1986.		
Stcrt. 1986, 16 (blz. 8).		
Besluit gelijkstelling diploma's Z.		
Stcrt. 1978, 204- (blz. 4).		
Diploma EG.		
Besluit aanwijzing EG-diploma's verpleegkundige.		
Stcrt. 1979, 124 (blz. 8).		
Stcrt. 1981, 245 (blz. 6).		
Stcrt. 1982, 170 (blz. 6).		
Stcrt. 1986, 234 (blz. 7).		
Besluit Vaststelling onderscheidingstekenen verpleegkundigen.		
Stcrt. 1981, 129 (blz. 18).		
Besluit inschrijving verpleegkundigen in registers.		
K.B., ingevolge artikel 7 van de Wet van 2 mei 1921, stb. 702, tot bescherming van het diploma van verpleegkundige.		
20 okt. 1978		589/1978
Wijkverpleging.		
Beschikking vaststelling voorwaarden opleiding en examen wijkverpleging.		
Ingetrokken 1978, Stcrt. 43 (blz. 5).		
Stcrt. 1933, 221.		
Stcrt. 1934, 126.		
Vaststelling model diploma ziekenverzorging en het daarbij behorende onderscheidingstekenen.		
Stcrt. 1982, 94 (blz. 8).		
Stcrt. 1987, 54 (blz. 8).		
Kraamverpleging.		
Beschikking vaststelling voorwaarden opleiding en examen kraamverpleging.		
Stcrt. 1948, 23.		
Stcrt. 1949, 138.		
Stcrt. 1956, 39.		
Stcrt. 1963, 9.		

Stcrt. 1969, 207.
 Stcrt. 1972, 48.
 Stcrt. 1973, 167 (blz. 5) (examengeld).

Kraamverzorging.

Besluit kernprogramma opleiding tot kraamverzorgster.

Stcrt. 1971, 7.
 Stcrt. 1976, 24 1 (blz. 7).

Kinderverpleging.

Beschikking vaststelling voorwaarden opleiding en examen kinderverpleging.

Stcrt. 1959, 91.
 Stcrt. 1961, 105.
 Stcrt. 1966, 150.
 Stcrt. 1969, 207.
 Stcrt. 1971, 174.
 Stcrt. 1972, 48.
 Stcrt. 1973, 167 (blz. 5) (examengeld).
 Stcrt. 1983, 15 (blz. 6).

Evaluatiecommissie middelbare beroepsopleiding verpleegkundige

Instelling. Stcrt. 1 978, 70 (blz. 7).

Evaluatiecommissie hogere beroepsopleiding verpleegkundige (hbo-v).

Instelling. Stcrt. 1979, 142 (blz. 3).
 Stcrt. 1969, 207.
 Stcrt. 1971, 174.
 Stcrt. 1972, 48.
 Stcrt. 1973, 167 (blz. 5) (examengeld).
 Stcrt. 1983, 15 (blz. 6).

Evaluatiecommissie middelbare beroepsopleiding verpleegkundige.

Instelling. Stcrt. 1978, 70 (blz. 7).

Evaluatiecommissie hogere beroepsopleiding verpleegkundige (hbo-v).

Instelling. Stcrt. 1979, 142 (blz. 3).
 Stcrt. 1946, 124, 230.
 Stcrt. 1949, 138.
 Stcrt. 1951, 159.
 Stcrt. 1966, 150.

Beschikking rijksregeling vaststelling subsidievoorwaarden opleiding wijkverpleegster.

Stcrt. 1964, 82.

Categorale aanwijzing diploma's (gelijkstelling buitenlandse diploma's).

Stcrt. 1989, 152 (blz. 8).
 Stcrt. 1990, 71 (blz. 13), 77 (blz. 7), 96 (blz. 11).

Begeleidingscommissie middelbare beroepsopleiding verpleegkundige (MBOV).

Instelling. Stcrt. 1980, 227 (blz. 11).

Wet op de ziekenverzorgers en ziekenverzorgsters.

Wet, houdende wettelijke voorschriften inzake ziekenverzorgers en ziekenverzorgsters (wet op de ziekenverzorgers en ziekenverzorgsters).
 Inwerkingtreding 15 juli 1965.

Besluit verlaging toelatingsleeftijd en verlenging opleidingsduur opleiding ziekenverzorgers(sters).

Stcrt. 1963, 133.
 Stcrt. 1970, 145.

Beschikking m.b.t. de opleiding.

Ingetrokken 1981, Stcrt. 123 (blz. 6)
 Stcrt. 1965, 133.
 Stcrt. 1969, 209.
 Stcrt. 1972, 48.
 Stcrt. 1973, 167 (blz. 5) (examengeld), 242 (blz. 5) (toelatingseisen).
 Stcrt. 1974, 22 (blz. 4) (brugdiploma verplegenden en verzorgende beroepen I geeft toelating tot opleiding ziekenverzorging).
 Stcrt. 1977, 117 (blz. 5), 190 (blz. 6 praktijk- en rapportenboekje).
 Stcrt. 1979, 148 (blz. 2, vaststelling aantal lessen voor theoretisch onderwijs), 225 (blz. 7, toelatingseisen).

Regeling opleiding diploma ziekenverzorging 1986.

Stcrt. 1986, 17 (blz. 6)

Medisch tuchtrecht	Datum	Staatsblad
Medische tuchtwet.		
Wet, houdende nadere voorschriften ten aanzien van de uitoefening der geneeskunst.	2 juli 1928	222/1928
Wijziging.	13 mei 1939	801/1939
Wet tot nadere voorzieningen inzake de tandheelkunde (art. 5).		
Nadere wijziging en aanvulling.	23 mei 1951	171/1951
Wijziging.	15 juni 1972	394/1972
Inwerkingtreding 1 augustus 1974.	4 juli 1974	448/1974
Wijziging (art. III).	1 sep. 1978	505/1978
Inwerkingtreding op 1 juli 1979.	27 juni 1979	375/1979
Wijziging (art. XVIII).	30 mei 1990	222/1990
(Invoeringswet Invorderingswet 1990)		
Reglement medisch tuchtrecht en oplossing van geschillen.		
K.B. tot vaststelling van een algemene maatregel van bestuur als bedoeld in artikel 15.	31 okt. 1929	474/1929
Wijziging.	19 nov. 1932	542/1932
Wijziging van de artikelen 15 en 16.	10 jan. 1953	38/1953
Nadere wijziging.	27 juni 1953	346/1953
Wijziging.	23 mrt. 1960	135/1960
Wijziging.	27 nov. 1963	470/1963
K.B., houdende vaststelling van tarieven voor vergoedingen als bedoeld in de artikelen 13, 3de lid, en 57 van de wet tarieven in burgerlijke zaken, en artikel 838 van het wetboek van burgerlijke rechtsvordering (besluit tarieven in burgerlijke zaken) (art. 7).		
Wijziging.	20 mei 1965	213/1965
Wijziging (uitbreiding van de samenstelling der medische tuchtcollèges).	8 apr. 1971	307/1971
Wijziging.	25 sep. 1972	551/1972
Wijziging (zie verbetering).	16 feb. 1974	179/1974
Inwerkingtreding 1 augustus 1974.	4 juli 1974	448/1974
Wijziging.	27 okt. 1978	588/1978
Wijziging.	22 dec. 1986	734/1986
Wijziging.	11 sep. 1989	504/1989

Paramedische beroepen	Datum	Staatsblad
Wet op de paramedische beroepen.		
Wet, houdende regelen betreffende de uitoefening van paramedische beroepen.	21 mrt. 1963	113/1963
Inwerkingtreding 14 december 1963 van de artikelen 1 tot en met 4.	18 nov. 1963	491/1963
Inwerkingtreding 15 februari 1965.	11 feb. 1965	51/1965
Wijziging.	30 jan. 1967	1 07/1967
Inwerkingtreding 1 juli 1967.	30 mei 1967	302/1967
Wijziging (hrdst. 4, Art. LVIII Invoeringswet Boek 2 nieuw B.W.).	8 apr. 1976	229/1976
Inwerkingtreding 26 juli 1976.	22 juni 1976	342/1976
Wijziging (strafbaarheid van rechtspersonen).	23 juni 1976	377/1976
Wijziging (art. XXIX).	30 mei 1990	222/1990
(Invoeringswet Invorderingswet 1990)		
Fysiotherapeutenbesluit.		
Ingetrokken 1973, (Stb. 540).		
K.B., houdende regelen inzake het beroep van fysiotherapeut.	11 feb. 1965	52/1965
Wijziging.	6 apr. 1967	231/1967
Wijziging.	19 mrt. 1969	164/1969
Wijziging.	29 jan. 1970	58/1970
Wijziging.	6 feb. 1970	62/1970
Wijziging.	12 mei 1970	259/1970
Wijziging.	14 juni 1971	432/1971
Wijziging.	18 mrt. 1972	226/1972
Wijziging.	13 juni 1972	373/1972
Inwerkingtreding 27 juli 1972.		
Beschikking vaststelling leerstof examens fysiotherapeut.		
Stcrt. 1967, 79.		
Stcrt. 1970, 184.		
Beschikking uitvoering enige bepalingen.		
Stcrt. 1966, 88.		
Stcrt. 1969, 12.		
Stcrt. 1971, 7.		
Stcrt. 1973, 99 (blz. 1).		
Beschikking tot uitvoering van artikel 35, tweede lid (oud).		
Stcrt. 1967, 56.		
Stcrt. 1973, 31 (blz. 5).		
Examens.		
K.B., houdende bijzondere regelen inzake de in 1969 af te nemen examens A, bedoeld in het fysiotherapeutenbesluit (stb. 1965, 52).	9 juli 1969	334/1969
Idem - 1970.	14 aug. 1970	409/1970
Idem - 1971.	5 juli 1971	455/1971
K.B., houdende bijzondere regelen inzake de in 1971 af te nemen examens B, bedoeld in het fysiotherapeutenbesluit.	23 nov. 1971	712/1971
K.B., houdende bijzondere regelen inzake de in 1972 af te nemen examens A en B, bedoeld in het fysiotherapeutenbesluit.	7 sep. 1972	499/1972
K.B., houdende van toepassing verklaring van de bijzondere regelen inzake de in 1972 af te nemen examens A en B, bedoeld in het fysiotherapeutenbesluit (stb. 1965, 52, vastgesteld bij k.b. van 7 september 1972, stb. 499, op deze in 1973 af te nemen examens.	28 sep. 1973	519/1973

Paramedische beroepen	Datum	Staatsblad
K.B., houdende van toepassing verklaring van de bijzondere regelen inzake het in 1972 af te nemen examen B, bedoeld in het fysiotherapeutenbesluit (stb. 1965, 52) vastgesteld bij k.b. van 7 september 1972, stb. 499, op dit in 1974 en 1975 af te nemen examen.	10 dec. 1974	793/1974
K.B., tot het vaststellen van bijzondere regelen inzake in 1975 ingevolge het fysiotherapeutenbesluit 1965 (stb. 1965, 52) af te nemen examens en tentamens.	7 mei 1975	233/1975
Idem - 1976.	6 mei 1976	290/1976
Fysiotherapeutenbesluit 1973. Ingetrokken 1977, stb. 431.		
K.B., houdende nieuwe regelen inzake het beroep van fysiotherapeut.	6 nov. 1973	540/1973
Wijziging.	7 juli 1975	431/1975
Uitvoeringsbeschikking. Stcrt. 1974, 157 (blz. 2).		
Examens. K.B., tot het vaststellen van bijzondere regelen inzake in 1975 ingevolge het fysiotherapeutenbesluit 1973 (stb. 1973, 540) af te nemen examens en tentamens.	7 mei 1975	233/1975
Fysiotherapeutenbesluit 1977. K.B., tot vaststelling van nieuwe regelen inzake het beroep van fysiotherapeut.	1 juli 1977	431/1977
Bewijs van bevoegdheid van fysiotherapeut. Vaststelling. Stcrt. 1977, 170 (blz. 9).		
Besluit inrichtingseisen fysiotherapie. K.B., tot vaststelling van de eisen, te stellen aan fysiotherapeutische inrichtingen.	27 apr. 1970	287/1970
Wijziging.	6 mrt. 1973	145/1973
Besluit oefentherapeuten-Mensendieck. Ingetrokken 1980, stb. 563.		
K.B., houdende regelen inzake het beroep van oefentherapeut-Mensendieck.	18 mrt. 1972	224/1972
Inwerkingtreding 27 juli 1972.	13 juni 1972	373/1972
Uitvoeringsbeschikkingen. Stcrt. 1973, 7 (blz. 4).		
Examen A. K.B., houdende bijzondere regelen m.b.t. het in 1979 af te nemen examen A voor oefentherapeut-Mensendieck.	14 nov. 1978	644/1978
Beschikking vaststelling lesstof te leerjaar opleiding oefentherapeut-Mensendieck 1978-1979. Stcrt. 1979, 21 (blz. 8).		
Besluit oefentherapeuten-Mensendieck 1979. K.B., tot vaststelling van nieuwe regelen inzake het beroep van oefentherapeut-Mensendieck.	2 aug. 1980	563/1980
Uitvoeringsbesluit Besluit oefentherapeuten-Mensendieck 1979 (artt. 3, 5, 8, 9, 12, 16, 23 en 26). Stcrt. 1981, 46 (blz. 9).		

Paramedische beroepen	Datum	Staatsblad
Vaststelling leerstof van de opleiding tot het examen oefentherapeut-Mensendieck. Stcrt. 1983, 123 (blz. 6).		
Besluit oefentherapeuten-Cesar. Ingetrokken 1981, stb. 499.		
K.B., houdende regelen inzake het beroep van oefentherapeut-Cesar.	18 mrt. 1972	225/1972
Inwerkingtreding 27 juli 1972.	13 juni 1972	373/1972
Uitvoeringsbeschikkingen. Stcrt. 1973, 7 (blz. 4).		
Besluit oefentherapeuten-Cesar 1980. K.B., tot vaststelling van nieuwe regelen inzake het beroep van oefentherapeut-Cesar.	25 juni 1981	499/1981
Beschikking vaststelling model draagspeld oefentherapeut Cesar. Stcrt. 1975, 134 (blz. 5), 147 (blz. 2).		
Aanwijzing opleidingsinstituut oefentherapeut Cesar. Stcrt. 1981, 186 (blz. 3).		
Vaststelling Bewijs van bevoegdheid, verklaring en herkenningsteken oefentherapeut-Cesar. Stcrt. 1981, 204 (blz. 11).		
Vaststelling leerstof examen voor oefentherapeut-Cesar. Stcrt. 1981, 204 (blz. 11).		
Vaststelling model stageboekje oefentherapie-Cesar. Stcrt. 1983, 49 (blz. 6).		
Diëtistenbesluit. K.B., houdende regelen inzake het beroep van diëtist.	7 sep. 1972	487/1972
Wijziging.	12 jan. 1973	21/1973
Wijziging.	12 juni 1978	362/1978
Inwerkingtreding op 1 feb. 1979.	18 jan. 1979	24/1979
Beschikking, houdende uitvoering van enige bepalingen. Stcrt. 1978, 201 (blz. 7)	13 mrt. 1974	151/1974
Beschikking aanwijzing diploma van diëtiste. Stcrt. 1973, 64 (blz. 7). Besluit (uitvoering artikel 39, derde lid) m.b.t. diploma van diëtiste. Stcrt. 1973, 128 (blz. 4).		
Mondhygiënistbesluit. K.B., houdende regelen inzake het beroep van mondhygiënist. Inwerkingtreding 1 augustus 1974.	13 mrt. 1974	151/1974
Wijziging.	27 mei 1974	340/1974
Wijziging (zie verbetering).	2 mei 1977	299/1977
Wijziging.	23 feb. 1978	147/1978
Wijziging.	28 juli 1979	468/1979
Wijziging.	7 jan. 1980	49/1980
Wijziging.	3 mei 1981	321/1981
Wijziging.	2 apr. 1984	175/1984
Wijziging.	2 nov. 1989	4/1990
Uitvoering overgangsbepalingen Mondhygiënistbesluit. Stcrt. 1984, 193 (blz. 2).		

Paramedische beroepen	Datum	Staatsblad
Besluit vaststelling van bewijzen van bevoegdheid van mondhygiënist.		
Stcrt. 1975, 167 (blz. 5).		
Stcrt. 1983, 109 (blz. 5).		
Beschikking uitvoering van bepalingen.		
Stcrt. 1975, 201 (blz. 7).		
Stcrt. 1984, 192 (blz. 5).		
Orthoptistenbesluit.		
K.B., houdende regelen inzake het beroep van orthoptist.	15 mrt. 1975	178/1975
Inwerkingtreding 1 augustus 1975.	9 juli 1975	422/1975
Wijziging.	2 juni 1980	308/1980
Wijziging.	1 juli 1985	413/1985
Vaststelling examengeld orthoptistenexamen.		
Stcrt. 1985, 192 (blz. 8).		
Commissies.		
Commissie van advies inzake het beroep van radiologisch laborant. Instelling -		
Stcrt. 1971, 183.		
Stcrt. 1972, 32.		
Commissie van advies voor het beroep van chiropridist. Instelling -		
Stcrt. 1972, 32.		
Commissie assistierend laboratoriumpersoneel/analisten. Instelling -		
Stcrt. 1966, 169.		
Besluit radiodiagnostisch en radiotherapeutisch laboranten.		
K.B. houdende regelen inzake de beroepen van radiodiagnostisch en radiotherapeutisch laborant.	2 juli 1976	400/1976
Inwerkingtreding 1 augustus 1976.	23 aug. 1976	457/1976
Wijziging.	13 sep. 1979	549/1979
Wijziging.	20 juli 1989	362/1989
Aanwijzing instelling ter samenstelling examencommissies radiodiagnostisch en radiotherapeutisch laboranten.		
Stcrt. 1977, 5 (blz. 3).		
Aanwijzing bewijzen van bevoegdheid voor de uitoefening van de beroepen radiodiagnostisch en radiotherapeutisch laborant.		
Stcrt. 1977, 44 (blz. 5).		
Uitvoering van enige bepalingen.		
Stcrt. 1977, 140 (blz. 10).		
Stcrt. 1980, 49 (blz. 6).		
Vaststelling leerstof examens voor radiodiagnostisch en radiotherapeutisch laborant.		
Stcrt. 1977, 189 (blz. 10).		
Logopedistenbesluit.		
K.B., houdende regelen inzake het beroep van logopedist.	2 aug. 1980	497/1980
Inwerkingtreding op 1 jan. 1981.	1 dec. 1980	651/1980

Paramedische beroepen	Datum	Staatsblad
Uitvoering van bepalingen.		
Stcrt. 1981, 85 (blz. 6).		
Erkenning diploma's logopedistenopleiding.		
Stcrt. 1981, 154 (blz. 2).		
Ergotherapeutenbesluit.		
K.B., houdende regelen inzake het beroep van ergotherapeut.	25 juni 1981	569/1981
Vaststelling Bewijs van bevoegdheid van ergotherapeut.		
Stcrt. 1982, 5 (blz. 9).		
Bevoegdheid uitoefening beroep ergotherapeut.		
Stcrt. 1982, 11 (blz. 7).		
Podotherapeutenbesluit.		
K.B., houdende regelen inzake het beroep van podotherapeut.	1 feb. 1982	62/1982
Inwerkingtreding op 6 mei 1982.	2 apr. 1982	228/1982
Wijziging.	20 dec. 1984	697/1984
Vaststelling Bewijs van bevoegdheid Podotherapeut.		
Stcrt. 1982, 72 (blz. 8).		
Uitvoeringsbesluit Podotherapeutenbesluit.		
Stcrt. 1983, 56 (blz. 8).		
Stcrt. 1985, 69 (blz. 8).		
Vaststelling leerstofbesluit Podotherapie.		
Stcrt. 1984, 25 (blz. 8).		
Stcrt. 1985, 176 (blz. 5).		
Vaststelling lessentabel bijzondere opleiding podotherapie.		
Stcrt. 1985, 84 (blz. 9).		
Besluit Staatsexamen Podotherapie 1986.		
Stcrt. 1986, 148 (blz. 4).		
Rijksregeling subsidiëring opleiding tot fysiotherapeut.		
Stcrt. 1968, 220.		
Stcrt. 1973, 246 (blz. 7).		
Wet inzake de tandprothetici.		
Wet, houdende vaststelling van de Wet inzake de tandprothetici.	25 mei 1989	329/1989
Inwerkingtreding op 1 maart 1990.	17 jan. 1990	85/1990
Registratiebesluit tandprothetici.		
Stcrt. 1990, 7 (blz. 9).		

Boot, J.M. en Knapen, M.H.J.M., De Nederlandse gezondheidszorg (Aula-paperback 123, 1986)

Maarse, J. en Mur-Veeman, I. (red.), Beleid en beheer in de gezondheidszorg (Assen/Maastricht, 1990)

Mijn, W.B. van der, Beroepenwetgeving in de gezondheidszorg (Deventer, 1989)

Lammers, N. en Winsemius, A., Welzijn, Volksgezondheid en Cultuur. Profiel van een ministerie ('s-Gravenhage, 1991)

Scherpenisse, A.M.C. en Verbeek, G. (red.), Introductie in de gezondheidszorg. Structuur en functioneren in de praktijk (Utrecht/Antwerpen, 1989)

Volksgezondheidsnota 1966
(Ministerie van Sociale Zaken en Volksgezondheid, 1966)

Diverse wetten
(editie Schuurman & Jordens)

Staatsalmanakken 1940-1990

Diverse Staatsbladen en Staatscouranten

Van Stockum's Centraal Naam- en Zaakregister op de Nederlandse Wetgeving, 1813 - 1 juli 1955 ('s-Gravenhage, 1956)

Systematisch Register op het Staatsblad en de Staatscourant 1953-heden (VUGA, 's-Gravenhage)

brochures:

PIVOT, een nieuwe draai aan het selectiebeleid

Verkorting van de overbrengingstermijn in de archiefwet en de gevolgen voor de overheidsadministraties
(’s-Gravenhage, 1992)

PIVOT, a turning point in appraisal policy

Reduction of the transfer period in the Public Records Act and the consequences for government administration
(’s-Gravenhage, 1992)

PIVOT, un nouveau tournant dans la conduite du tri

Réduction du délai de versement dans la loi sur les Archives et ses conséquences pour les administrations publiques
(’s-Gravenhage, 1992)

PIVOT, een neuer Dreh am Bewertungskonzept

Die Verkürzung der Übergabefrist im Archivgesetz und die Folgen für die Behörden
(’s-Gravenhage, 1992)

rapporten:

1 Coördinatie op hoog niveau

Institutioneel onderzoek naar de ministeriële coördinatieorganen en de ambtelijke voorportalen, 1945-1990
(’s-Gravenhage, 1992)